

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2003/04:37 Migration och asylpolitik samt ett antal motionsyrkanden som väckts dels med anledning av skrivelsen, dels under den allmänna motionstiden 2003 och som rör asyl- och migrationsfrågor.

Regeringen redovisar i skrivelsen den svenska migrations- och asylpolitiken sedan december 2002. I skrivelsen redogörs också för Sveriges roll i Europasamarbetet och det internationella samarbetet i övrigt.

I motionerna, som rör såväl nationella frågor som internationella, och då främst EG-rättsliga aspekter och EU-samarbetet, tas bl.a. upp frågor om flyktingbegreppet, arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring samt visumkrav och praxis vid besöksvisum.

Samtliga motioner avstyrks. Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

I betänkandet finns 39 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Utskottets överväganden	9
Migrationspolitiken	9
Den svenska migrationspolitiken.....	9
Återvandring.....	11
EU-samarbetet	13
Invandringspolitiken.....	18
Arbetskraftsinvandring	18
Anhöriginvandring.....	23
Flyktingpolitiken	28
Flyktingbegreppet och andra skyddsgrunder	28
Uppehållstillstånd av humanitära skäl	38
Barnets bästa.....	40
Uppehållstillstånd efter viss tid m.m.	41
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut.....	42
Visering	44
Viseringsplikt och besöksvisum	44
Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet.....	47
Reservationer.....	49
1. Den svenska migrationspolitiken (punkt 1)	49
2. Den svenska migrationspolitiken (punkt 1)	49
3. Återvandring (punkt 2).....	49
4. Återvandring (punkt 2).....	50
5. Återvandring (punkt 2).....	50
6. EU:s flyktingpolitik (punkt 3)	51
7. EU:s flyktingpolitik (punkt 3)	51
8. Stöd till de nya medlemsstaterna (punkt 4).....	52
9. Arbetskraftsinvandring (punkt 5).....	52
10. Trädgårdsnäringens arbetskraftsbehov (punkt 6).....	53
11. Arbetstillstånd efter inresa m.m. (punkt 7).....	53
12. Gäststuderande (punkt 8).....	53
13. Anhöriginvandring (punkt 9).....	54
14. Anhöriginvandring (punkt 9).....	54
15. Anhöriginvandring (punkt 9).....	55
16. Uppehållstillstånd efter inresa (punkt 10).....	56
17. DNA-analys (punkt 11)	56
18. Fingeravtrycksregister (punkt 12).....	56
19. Utvidgat flyktingbegrepp (punkt 13)	57
20. Dublinärenden m.m. (punkt 14).....	57
21. Dublinärenden m.m. (punkt 14).....	58

22. Avvisningsbeslut vid risk för tortyr (punkt 15).....	58
23. Avvisningsbeslut vid risk för tortyr (punkt 15).....	58
24. EU-förslag om skyddsgrunder m.m. (punkt 16).....	59
25. Säkra länder (punkt 17).....	59
26. Humanitära skäl (punkt 19).....	60
27. Humanitära skäl (punkt 19).....	60
28. Humanitära skäl (punkt 19).....	61
29. Barnets bästa (punkt 20).....	61
30. Uppehållstillstånd efter viss tid (punkt 21).....	61
31. Gömda personer (punkt 22).....	62
32. Familjesplittring (punkt 23).....	62
33. Medborgarvittne vid verkställighet (punkt 24).....	62
34. Viseringspliktiga länder (punkt 25).....	63
35. Besöksvisum (punkt 26).....	63
36. Turistvisum (punkt 27).....	64
37. Norra Irak (punkt 28).....	64
38. Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet (punkt 29).....	64
39. Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet (punkt 29).....	65
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	66
Skrivelse 2003/04:37.....	66
Följdmotioner.....	66
Motioner från allmänna motionstiden	67

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Den svenska migrationspolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 10 och 2003/04:Sf297.

Reservation 1 (fp)

Reservation 2 (mp)

2. Återvandring

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 11, 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sf403 yrkande 22 och 2003/04:U257 yrkande 3.

Reservation 3 (fp)

Reservation 4 (kd)

Reservation 5 (v)

3. EU:s flyktingpolitik

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf6 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Sf249 yrkandena 1 och 13, 2003/04:Sf257 yrkandena 9 och 14, 2003/04:Sf271 yrkande 7, 2003/04:Sf403 yrkandena 1 och 2, 2003/04:K416 yrkande 28 samt 2003/04:K419 yrkande 7.

Reservation 6 (fp, kd)

Reservation 7 (v)

4. Stöd till de nya medlemsstaterna

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf403 yrkande 3.

Reservation 8 (kd)

5. Arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf5 yrkandena 2–5, 7 och 8, 2003/04:Sf231, 2003/04:Sf293, 2003/04:Sf294, 2003/04:Sf331, 2003/04:Sf341, 2003/04:Sf388 yrkande 1, 2003/04:Sf396 yrkandena 10 och 12–14, 2003/04:Sf403 yrkande 34, 2003/04:Bo253 yrkande 3, 2003/04:Ju447 yrkande 1 och 2003/04:Ub397 yrkande 7.

Reservation 9 (m, fp, kd, c)

6. Trädgårdsnäringens arbetskraftsbehov

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sk401 yrkande 6.

Reservation 10 (kd)

7. Arbetstillstånd efter inresa m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 1, 2003/04:Sf388 yrkande 6 och 2003/04:Sf396 yrkande 11.

*Reservation 11 (m, fp, c)***8. Gäststuderande**

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 6, 2003/04:Sf286, 2003/04:Sf365 och 2003/04:Ub290 yrkande 7.

Reservation 12 (m)

9. Anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkandena 11 och 15, 2003/04:Sf328, 2003/04:Sf357 yrkande 6, 2003/04:Sf388 yrkandena 2–4, 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37 samt 2003/04:K418 yrkande 2.

Reservation 13 (kd, c, mp)

Reservation 14 (fp)

Reservation 15 (v)

10. Upphållstillstånd efter inresa

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf396 yrkande 15.

Reservation 16 (c)

11. DNA-analys

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf208.

Reservation 17 (m)

12. Fingeravtrycksregister

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf201.

Reservation 18 (m)

13. Utvidgat flyktingbegrepp

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf8 yrkandena 2 och 3, 2003/04:Sf244, 2003/04:Sf249 yrkande 2, 2003/04:Sf257 yrkande 18, 2003/04:Sf304, 2003/04:Sf348, 2003/04:Sf354, 2003/04:Sf357 yrkandena 14 och 15, 2003/04:Sf403 yrkandena 16 och 17, 2003/04:K418 yrkandena 3 och 7–9, 2003/04:L350 yrkande 17, 2003/04:U255 yrkande 19 och 2003/04:U277 yrkande 2.

Reservation 19 (fp, kd, v, c, mp)

14. Dublinärenden m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf7 yrkande 1, 2003/04:Sf249 yrkande 14, 2003/04:Sf257 yrkande 10, 2003/04:Sf357 yrkandena 25 och 26 samt 2003/04:Sf403 yrkandena 6 och 7.

Reservation 20 (fp, kd, mp)

Reservation 21 (v)

15. Avvisningsbeslut vid risk för tortyr

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf6 yrkande 4 och 2003/04:Sf357 yrkande 23.

Reservation 22 (fp)

Reservation 23 (mp)

16. EU-förslag om skyddsgrunder m.m.

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf257 yrkandena 3–5, 12 och 13.

Reservation 24 (v)

17. Säkra länder

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf403 yrkandena 9 och 10.

Reservation 25 (kd)

18. Asylsökande från Kina

Riksdagen avslår motion 2003/04:U275 yrkande 1.

19. Humanitära skäl

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6, 2003/04:Sf253, 2003/04:Sf271 yrkande 1, 2003/04:Sf357 yrkande 9 och 2003/04:Sf403 yrkande 18.

Reservation 26 (kd, c)

Reservation 27 (fp)

Reservation 28 (mp)

20. Barnets bästa

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf8 yrkande 4, 2003/04:Sf249 yrkande 7, 2003/04:Sf357 yrkande 5, 2003/04:Sf403 yrkande 23 och 2003/04:So504 yrkande 33.

Reservation 29 (fp, kd, c, mp)

21. Uppehållstillstånd efter viss tid

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 19 och 2003/04:Sf375.

Reservation 30 (v)

22. Gömda personer

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 23, 2003/04:Sf254 och 2003/04:Sf357 yrkande 10.

Reservation 31 (fp, c, mp)

23. Familjesplittring

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf8 yrkande 7, 2003/04:Sf249 yrkande 8, 2003/04:Sf267, 2003/04:Sf313, 2003/04:Sf403 yrkandena 26 och 35 samt 2003/04:So504 yrkande 34.

Reservation 32 (fp, kd, c)

24. Medborgarvittne vid verkställighet

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf357 yrkande 22.

Reservation 33 (mp)

25. Viseringspliktiga länder

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 17 och 2003/04:Sf257 yrkande 20.

Reservation 34 (fp, v)

26. Besöksvisum

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 21, 2003/04:Sf337, 2003/04:Sf357 yrkande 21, 2003/04:Sf388 yrkande 5 och 2003/04:Sf403 yrkande 42.

Reservation 35 (fp, kd, v, mp)

27. Turistvisum

Riksdagen avslår motion 2003/04:So568 yrkande 27.

Reservation 36 (mp)

28. Norra Irak

Riksdagen avslår motion 2003/04:Sf302 yrkandena 3 och 4.

Reservation 37 (v)

29. Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 22, 2003/04:Sf357 yrkande 17 och 2003/04:Sf403 yrkande 5.

Reservation 38 (v, mp)

Reservation 39 (kd)

30. Skrivelsen

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2003/04:37 till handlingarna.

Stockholm den 22 april 2004

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Tomas Eneroth

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Eneroth (s), Sven Brus (kd), Ronny Olander (s), Bo Könberg (fp), Anita Jönsson (s), Mona Berglund Nilsson (s), Mariann Ytterberg (s), Anita Sidén (m), Lennart Klockare (s), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Anna Lilliehöök (m), Göte Wahlström (s), Mona Jönsson (mp) och Kalle Larsson (v).

Utskottets överväganden

Migrationspolitiken

Den svenska migrationspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om förebyggande av flykt och om en kommission för att granska flyktingpolitiken.

Jämför reservationerna 1 (fp) och 2 (mp).

Gällande ordning

Enligt riksdagens beslut hösten 1996 (prop. 1996/97:25, bet. 1996/97:SfU5, rskr. 1996/97:80) bör den svenska migrationspolitiken ses som en helhet, som omfattar flykting-, invandrings- och återvändandepolitik och i sin tur ingår i utrikes-, säkerhets-, handels- och biståndspolitiken. En ändring av de migrationspolitiska målen godkändes av riksdagen hösten 2000 (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:SfU2, rskr. 2000/01:69 och 70). Jämfört med målen för migrationspolitiken såsom de uttrycks i proposition 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv innebär den nya målformuleringen att harmoniseringen av flykting- och invandringspolitiken i EU betonas tydligare i migrationspolitiken. Vidare förtydligades att hela kedjan från mottagande av asylsökande till återvändande eller integration i Sverige skall präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter. Migrationspolitikens mål är att migration till och från vårt land kan ske i ordnade former, att den reglerade invandringen upprätthålls, att asylrätten i Sverige och ett internationellt perspektiv värnas samt att harmoniseringen av flykting- och invandringspolitiken i EU ökar. Verksamheten skall präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter.

Med invandringspolitik avses de principer och regler som anger vilka utlänningar som skall få tillstånd att bosätta sig i Sverige. Invandringen till Sverige är sedan år 1967 reglerad utom för nordiska medborgare samt, numera, för EU- och EES-medborgare. Medlemskapet i EU innebär att medborgare i medlemsländerna fritt kan flytta mellan länderna för att arbeta, studera, bo och leva utan krav på arbetstillstånd. Den fria rörligheten omfattar även familjemedlemmar oavsett medborgarskap.

Mottagandet av flyktingar i Sverige är endast ett av flera element i den svenska flyktingpolitiken. Dessutom ingår bl.a. arbete i FN och andra internationella organisationer, ekonomiskt stöd till UNHCR (FN:s flyktingkommissarie) och andra organisationer, arbete inom EU som syftar till ökad harmonisering av politiken och internationellt samarbete i syfte att verka för en solidarisk ansvarsfördelning mellan länder och för att stärka flyktingars rätts-

liga skydd samt mottagande i Sverige av andra skyddsbehövande än flyktingar.

Skrivelsen

I skrivelsen lämnas en redovisning bl.a. av det pågående reformarbetet i Sverige samt harmoniseringsarbetet inom EU och det migrationspolitiska utvecklingssamarbetet.

I skrivelsen anges att invandringen till Sverige under 1960-talet och 1970-talet till en betydande del utgjordes av arbetskraftsinvandring, medan de senaste 20 åren framför allt har präglats av människor som söker asyl här. Av de ca 175 miljoner migranter som finns i världen i dag är 17 miljoner flyktingar, och de flesta befinner sig på flykt i eller i närheten av sitt hemland. Stöd till världens flyktingar bör därför enligt skrivelsen i första hand ges på plats, där flyktingarna befinner sig. Stödet måste svara mot dessa människors behov av skydd undan väpnade konflikter och till återuppbyggnad av krigshärjade länder. Samarbetet med FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, prioriteras och Sverige tillhör i dag de största bidragsgivarna.

Motioner

I motion 2003/04:Sf249 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om åtgärder för förebyggande av flykt och återvändande. Motionärerna anser att en samordnad politik i det internationella agerandet är nödvändig och att ett kraftfullt stöd bör ges åt olika FN-organ. Ökat stöd i närområdet är viktigt, men får aldrig tas som intäkt för en mer restriktiv asylpolitik, menar motionärerna.

Gustav Fridolin (mp) begär i motion 2003/04:Sf297 att regeringen tillsätter en kommission om flyktingpolitiken. Motionären vill inte se några partipolitiker i kommissionen utan anser att jurister och personer engagerade i den antirasistiska och flyktingvänliga rörelsen bör ingå. Kommissionen bör få tillgång till relevanta dokument och ha rätt att förhöra ministrar från regeringarna från 1985 och framåt.

Utskottets ställningstagande

De flesta av de människor som lever på flykt i dag befinner sig i eller i närheten av sitt hemland. Stödet till världens flyktingar bör därför i första hand ges på plats där flyktingarna befinner sig. Utskottet delar bedömningen i motion 2003/04:Sf249 att det behövs ett starkt internationellt engagemang för att bidra till långsiktiga lösningar. Samtidigt måste den som söker asyl i Sverige kunna få sin ansökan behandlad på ett rättssäkert sätt, och den som inte bedöms ha behov av skydd skall ha rätt till ett värdigt återvändande.

När det gäller det svenska utvecklingssamarbetet vill utskottet också peka på kopplingen mellan migration och bistånd. Genom ett riktat stöd till bl.a. kapacitetsuppbyggnad, konfliktförebyggande insatser och fattigdomsbekämp-

ning kan biståndet bidra till att undanröja de grundläggande orsakerna till flykt.

Formandet av den svenska migrationspolitiken måste ske mot bakgrund av det internationella samarbetet och den globala flyktingsituationen. Sverige bör söka samarbete och aktivt medverka till att migrationsfrågor löses på ett humant och rättssäkert sätt även i det internationella samarbetet. Utskottet, som vill peka på att Sverige i dag tillhör de största bidragsgivarna till UNHCR, delar regeringens bedömning att samarbetet med UNHCR bör prioriteras.

Utskottet noterar också att UNHCR:s exekutivkommitté har antagit en omfattande dagordning för de närmaste årens arbete med internationella skyddsfrågor (Agenda for Protection). Dagordningen rymmer ett handlingsprogram med sex sinsemellan relaterade mål: förstärkt genomförande av flyktingkonventionen, skydd åt flyktingarna inom de vidare migrationsrörelserna, bättre ansvarsfördelning och kapacitetsuppbyggnad för mottagande av och skydd åt flyktingar, effektivare hantering av säkerhetsrelaterade frågor, förstärkta insatser för att finna varaktiga lösningar samt tillgodoseende av skyddsbehoven hos kvinnor och barn bland flyktingarna. Handlingsprogrammet håller nu på att genomföras.

Motion 2003/04:Sf249 yrkande 10 får med det anförda anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

Utskottet kan inte se något skäl till att föreslå att en kommission får i uppdrag att granska den förda flyktingpolitiken. Utskottet avstyrker därför motion 2003/04:Sf297.

Återvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om återvandring.

Jämför reservationerna 3 (fp), 4 (kd) och 5 (v).

Skrivelsen

De som inte bedöms ha behov av skydd i Sverige skall enligt skrivelsen ha rätt till ett värdigt återvändande till sitt hemland. När det gäller återvändande påpekas i skrivelsen vikten av ett nära samarbete med ursprungs- och transitländerna.

Motioner

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion 2003/04:Sf249 yrkande 11 ett tillkännagivande om att återvändandepolitiken fullt ut måste respektera den enskildes valfrihet och att konjunkturskäl aldrig får vara orsak till att stimulera flyktingar att återvända. Motionärerna anser att stöd till återvandring för den som så önskar är ett viktigt inslag i en human flyktingpolitik.

I motion 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om ett förbättrat och formaliserat återvändandeprogram. Seriös, generös och tidig information om stöd vid frivillig återvandring bör ges. Vidare bör tiden i Sverige göras meningsfull med studier och praktik, även med avseende på ett återvändande. Fokus bör enligt motionärerna ligga på kunskaper som kan användas för återuppbyggande av hemlandet.

Kalle Larsson m.fl. (v) anger i motion 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2 att irakiska flyktingar bör ges en utbildning som kan vara överförbar vid ett återvändande till hemlandet. Det kan röra sig om utbildning i demokrati, förvaltningskunskap, kvinnors rättigheter och mänskliga rättigheter. Vidare anser motionärerna att regeringen bör se över möjligheterna till ekonomiskt stöd utöver det generella bidraget för de irakier som har uppehållstillstånd men vill återvända.

I motion 2003/04:U257 av Joe Frans och Maria Hassan (s) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om stöd till kurder bosatta i Sverige som har för avsikt att återvända till irakiska Kurdistan. Personerna utgör en värdefull resurs i återuppbyggnaden av landet.

Utskottets ställningstagande

Migrationsverkets uppdrag är att underlätta för flyktingar och andra skyddsbehövande med permanenta uppehållstillstånd som frivilligt vill återvända till sina hemländer. Målet är att stödja de enskilda så att de själva skall kunna avgöra om och när de vill återvända till sina ursprungsländer.

Den som har fått uppehållstillstånd som flykting, av flyktingliknande eller humanitära skäl eller som har tagits ut på flyktingkvoten kan få bidrag för hemresa och kontantstöd för den första tiden i hemlandet. Förutom resekostnaderna från Sverige ges ett kontantbidrag på högst 10 000 kr för varje vuxen person och högst 5 000 kr för varje barn under 18 år. En familj kan sammanlagt få högst 40 000 kr.

Migrationsverkets arbete består också till stor del av projektverksamhet. Projektstöd kan beviljas kommuner, stiftelser, organisationer, föreningar och även företag under förutsättning att projektet inte skall drivas kommersiellt. Under 2003 har 24 projekt beviljats medel av Migrationsverket till det totala beloppet av 5 740 035 kronor. Fem projekt har gällt Irak. Projektet Återvandring till Kurdistan gällde utländska akademiker som genomfört faktain-samling i den kurdiska delen av norra Irak och följt upp denna med seminarier i Stockholm. Målgruppen för projektet har varit kurdiska akademiker med sjukvårdsutbildning, byggnadsingenjörer, agronomer och jurister.

Utskottet har senast i förra årets betänkande om migration och asylpolitiken, betänkande 2002/03:SfU8, behandlat motionsyrkanden om återvandring. Utskottet anförde då att stöd till återvandring är ett viktigt inslag i migrationspolitiken och att det alltid måste ske med respekt för individen. Vidare uttalade utskottet att ingen tvekan får råda om att den som fått ett permanent uppehållstillstånd själv avgör om och när han eller hon vill återvända till sitt ursprungsland. Beträffande stöd till utvecklingen i ursprungsländer konstater-

rade utskottet att ett sådant arbete också pågår inom EU. Utskottet, som vidhåller denna uppfattning, anser att det är viktigt att möjligheten att återvändra är ett aktivt och positivt inslag i politiken redan från början och inte genomförs eller uppfattas som en påtryckning gentemot dem som fått permanent uppehållstillstånd i Sverige. En aktiv tillvaro här är enligt utskottets uppfattning också en bra förberedelse för en eventuell framtida återetablering i ursprungslandet.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 11, 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sf403 yrkande 22 och 2003/04:U257 yrkande 3.

EU-samarbetet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om harmonisering av EU:s flyktingpolitik och om stöd till de nya medlemsstaternas uppbyggnad av asylsystem.

Jämför reservationerna 6 (fp, kd), 7 (v) och 8 (kd).

Gällande ordning

Genom EU-fördragets ikraftträdande 1993 formaliserades det som kallas det rättsliga och inrikes samarbetet inom EU. Detta samarbete bildade då EU:s tredje pelare och handlade om att ge en allmän ram för uppbyggnaden av ett samarbete mellan medlemsländerna i fråga om migration, gränskontroller, asyl- och invandringsfrågor.

Amsterdamfördraget trädde i kraft den 1 maj 1999. Därigenom fördes bl.a. frågor om asyl, invandring och vissa frågor om fri rörlighet för personer över från tredje till första pelaren. Viseringsfrågor, som tidigare reglerades i EG-fördragets artikel 100 c, återfinns efter Amsterdamfördragets ikraftträdande i avdelning IV. Också frågan om fördelning mellan EU-länderna i samband med mottagandet av flyktingar kom genom Amsterdamfördraget att omfattas av EG-fördraget. Efter en övergångsperiod på fem år, dvs. den 1 maj 2004, skall fri rörlighet för personer garanteras.

I och med Amsterdamfördraget blev Schengensamarbetet, som kom till som en separat överenskommelse utanför det dåvarande EG-samarbetet för att skynda på samarbetet kring fri rörlighet för personer, en del av EU:s gemensamma regelverk. Schengenregelverket omfattar samtliga EU:s 15 medlemsländer, med undantag av Storbritannien och Irland. Norge och Island deltar i samarbetet genom ett specialavtal. Danmark, som har reserverat sig mot att Schengenavtalet flyttas över till den första pelaren, kan inom sex månader besluta om man skall genomföra de beslut som fattats av Schengenländerna i sin nationella lagstiftning.

Vid Europeiska rådets möte i Wien i december 1998 antogs en handlingsplan för att genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande

av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I handlingsplanen anges prioriteringar och tidsramar för hur uppgifterna i fördraget om fri rörlighet för personer, asyl, invandring samt civilrättsligt, polisiärt och straffrättsligt samarbete bör genomföras och inom vilka tidsramar. Genomförandetiden varierar mellan två och fem år från Amsterdamfördragets ikraftträdande.

Vid Europeiska rådets sammanträde hösten 1999 i Tammerfors drogs riktlinjerna upp för hur man så snart som möjligt skall kunna genomföra den fria rörligheten för personer fullt ut. Europeiska rådet efterlyste vid sitt möte en gemensam politik för invandring och en gemensam asylpolitik grundad på en fullständig och absolut tillämpning av FN:s konvention från 1951 om flyktingars rättsliga ställning, Genèvekonventionen. Fyra huvuddelar fastställdes: partnerskap med ursprungsländerna, ett gemensamt europeiskt asylsystem som på längre sikt bör leda till ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för dem som beviljas asyl, rättvis behandling av medborgare i tredje land och en effektivare hantering av migrationsflöden.

Skrivelsen

I skrivelsen anges att det är av stor vikt att en EU-politik på asyl- och migrationsområdet utformas utifrån ett helhetsperspektiv som beaktar även andra politikområden. Vid toppmötet i Tammerfors i oktober 1999 enades EU:s stats- och regeringschefer om att ge ytterligare prioritet åt arbetet med att harmonisera asyl- och migrationspolitiken och upprättade en färdplan för det kommande arbetet.

Ett omfattande arbete pågår inom EU för att utveckla gemensamma regler och miniminormer på asyl- och invandringsområdet. Målet är enligt skrivelsen att upprätta ett gemensamt asyl- och migrationssystem som skall säkerställa en hög och jämn skyddsnivå för flyktingar och andra i behov av internationellt skydd inom hela unionen. Kommissionen har presenterat samtliga förslag till de rättsakter som fördraget föreskriver och endast två rättsakter inom asylområdet kvarstår nu att slutförhandla, skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet. Vidare har europeiska konventet föreslagit bl.a. en övergång till beslut med kvalificerad majoritet inom asyl- och migrationsområdet.

Enligt skrivelsen ligger arbetet inom högnivågruppen för asyl och migrationsfrågor, HLWG, ur ett svenskt perspektiv helt i linje med helhetssynen i den svenska asyl- och migrationspolitiken och utgör ett värdefullt komplement till EU:s övriga instrument. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Thessaloniki i juni 2003 fastslogs att migrationspolitiken tydligare skall integreras i gemenskapens yttre förbindelser. Kommissionen har föreslagit att 250 miljoner euro skall anslås fram till år 2008 för det slag av samarbete som är föremål för gruppens intresse.

Motioner

I motion 2003/04:Sf6 av Bo Könberg m.fl. (fp) anges att om konventets förslag om gemensamma regler på asylområdet antas är det centralt att Sverige

verkar för att krav på humanitet och rättssäkerhet uppfylls samt att reglerna inte leder till att Sverige tvingas anpassa sin flyktingpolitik i restriktiv riktning. Det är också den svenska regeringens uppgift att i det asylstiftningsarbete som nu pågår på EU-nivå ständigt arbeta för en så human europeisk migrations- och asylpolitik som möjligt. Sveriges roll borde enligt motionärerna vara att vända den negativa trend som präglat EU-ländernas flyktingpolitik. I yrkandena 5 och 6 begärs tillkännagivanden om detta.

I motion 2003/04:Sf249 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att värna asylrätten i Sverige och Europa. EU måste utforma en gemensam migrations- och asylpolitik på Genèvekonventionens grund. I yrkande 13 påtalas nödvändigheten av att samordna EU-staternas minimiansvar på det flyktingpolitiska området.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion 2003/04:K419 yrkande 7 ett tillkännagivande om åtgärder för ökad solidaritet och öppenhet gentemot omvärlden genom den gemensamma asyl- och flyktingpolitiken. Motionärerna pekar bl.a. på vikten av att motverka överströmningseffekter mellan länderna.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion 2003/04:Sf403 yrkandena 1–3 tillkännagivanden om vikten av att verka för en mer generös och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtaganden samt att inslaget av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik måste öka. Vidare anser motionärerna att kandidatländerna måste ges hjälp att bygga upp system och kapacitet för att ta emot och hantera asylsökande.

I motion 2003/04:K416 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkande 28 anförts att en harmonisering av EU:s flyktingpolitik är riktig men att det alltid skall vara möjligt att ha mer generösa nationella regler. Flyktingfonden bör utökas för att stödja och uppmuntra en generös flyktingpolitik, inte minst för nya medlemsländer med knappa resurser. Ett tillkännagivande begärs om att utveckla en bättre europeisk samordning av asyl- och flyktingpolitiken.

I motion 2003/04:Sf271 av Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (kd) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att den svenska regeringen i EU skall verka för att ytterligare stärka barns rättigheter i asylprocessen. Medlemsstaterna i EU bromsar människor från att söka asyl i just deras land. Detta drabbar enligt motionärerna främst barnen. Sverige, som en förkämpe för barnens rättigheter, har ett särskilt ansvar att förverkliga barnkonventionen för asylsökande barn i EU.

Ulla Hoffmann m.fl. (v) begär i motion 2003/04:Sf257 yrkandena 9 och 14 tillkännagivanden om att regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration innan direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagandevillkor antagits. Direktivet om förfaranden för att bevilja och återkalla flyktingstatus, asylprocedurdirektivet, har stora brister och måste enligt motionärerna omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven. Bland annat omfattas inte subsidiärt skydd, och en asylansökan kan anses uppenbart ogrundad på nästan vilka grunder som helst. I dessa fall saknas också rätt att stanna i landet tills ett överklagande prövats.

Utskottets ställningstagande

För att uppnå målsättningen att utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa behöver EU en gemensam politik för invandring och en gemensam asylpolitik. Enligt utskottets mening är det viktigt att Sverige aktivt arbetar för att påverka utformningen av dessa gemensamma regler inom EU. Utskottet delar regeringens bedömning att målet bör vara att upprätta ett gemensamt asyl- och migrationssystem som säkerställer en hög och jämn skyddsnivå för flyktingar och andra i behov av internationellt skydd inom hela unionen. Som utskottet tidigare uttalat bör flyktingpolitiken bygga på flyktingars rättigheter, internationell solidaritet och full respekt för internationella åtaganden (bet. 2002/03:SfU8). Europeiska rådet har tidigare påtalat att det bl.a. när det gäller den gemensamma asyl- och invandringspolitiken förekommer en ”eftersläpning”, trots att alla nödvändiga förslag för närvarande behandlas av rådet. Europeiska rådet har därefter markerat sin beslutsamhet att påskynda genomförandet av alla aspekter av det program som antogs i Tammerfors. Kommissionen har i samband med uppdateringen av den s.k. resultattavlan angett att svårigheterna bl.a. kan bero på problemen med att jämkta samman olika nationella förhållningssätt till känsliga frågor, som unionens institutionella ramar och den nuvarande beslutsprocessen inte kan bidra till att lösa.

I utskottets yttrande till det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet över skrivelse 2003/04:13 Europeiska konventet om EU:s framtid ansåg utskottet sig kunna dela regeringens inställning att inriktningen på konventets förslag som syftar till en framtida gemensam europeisk asyl- och invandringspolitik bör stödjas. Utskottet uttalade att det då också är nödvändigt att beslut kan fattas av rådet med kvalificerad majoritet. Utskottet menade att för att uppnå en asyl- och invandringspolitik som verkligen är gemensam är det även nödvändigt att alla medlemsstater har i huvudsak överensstämmande regler och att detta samtidigt kommer att medföra att den samlade politiken för alla medlemsstater blir mer humanitär och rättssäker än om olika regler tillåts. Utskottet delade även regeringens uppfattning att den gemensamma asyl- och invandringspolitiken skall ha en hög nivå vad avser humanitet, tillämpning av asyrrätt och internationella åtaganden.

Utskottet anser att det krävs ett ökat inslag av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik. En europeisk flyktingfond har inrättats för att stödja projekt för mottagande av asylsökande, integration och återvändande, men medel kan även användas för s.k. akutåtgärder, föreskrivna i direktivet om tillfälligt skydd vid massflykt. Direktivet om tillfälligt skydd har antagits i syfte att EU skall ta ett gemensamt ansvar för att i en krissituation ge omedelbart tillfälligt skydd till ett stort antal fördrivna personer. Direktivet syftar också till att bidra till en balans mellan medlemsstaternas insatser samt till att omsätta principen om solidaritet vid mottagande av fördrivna personer till praktisk handling. Direktivet är sedan cirka ett år tillbaka genomfört i svensk rätt genom nya bestämmelser om tillfälligt skydd i utlänningslagen. I kommissionens förslag till rådets beslut om inrättande av Europeiska flyktingfonden för perioden 2005–2010, Europeiska flyktingfonden II KOM(2004) 102,

föreslås en ökad och mer långsiktig ekonomisk solidaritet i den gemensamma europeiska asylordningen. Förslaget har utarbetats från en helhetssyn och omfattande samråd har hållits med berörda aktörer. Behov som har identifierats inför flyktingfondens andra etapp är bl.a. förstärkning av den europeiska politiska dimensionen. Flyktingfondens medel skall inte ersätta nationella resurser som normalt anslås till mottagningsförhållanden, integration och frivilligt återvändande, men skall ge ett stöd till medlemsstaterna för att öka kapaciteten och utforma strukturer som skall genomföra och stödja asylpolitiken.

Inom EU behövs det enligt utskottets mening en helhetssyn och en samordning av olika politikområden för att förebygga och undanröja orsaker till flykt och påtvingad migration. Europeiska rådet har också slagit fast att migrationspolitiken tydligare skall integreras i gemenskapens utrikespolitik. Utskottet kan vidare konstatera att Sverige internationellt och inom EU poängterar vikten av förebyggande insatser och att stöd i närområdet ges. Utskottet förutsätter också att regeringen även fortsatt verkar för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav.

Utskottet återkommer nedan i skilda avsnitt till olika EG-rättsliga frågor, direktivförslag m.m.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf6 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Sf249 yrkandena 1 och 13, 2003/04:Sf257 yrkandena 9 och 14, 2003/04:Sf271 yrkande 7, 2003/04:Sf403 yrkandena 1 och 2, 2003/04:K416 yrkande 28 och 2003/04:K419 yrkande 7.

När det gäller EU:s utvidgning delar utskottet uppfattningen i motion 2003/04:Sf403 yrkande 3 att, vad gäller de nya medlemsländerna och andra kandidatländer, dessa måste ges hjälp med att bygga upp sina system för att ta emot och hantera asylsökande. Utskottet kan konstatera att Sverige under en rad år har bedrivit utvecklingsarbete på det asyl- och migrationspolitiska området i Estland, Lettland och Litauen. Sverige samarbetar även med flera av de blivande EU-staterna i Central- och Östeuropa för att stärka deras kapacitet på det migrationspolitiska området. Större delen av den uppgjorda projektplanen för Baltikum har fullföljts och stora framsteg har gjorts vad gäller uppbyggnaden av en migrationspolitisk grundstruktur. Den s.k. Budapestprocessen, vari de flesta europeiska länder deltar och Australien, Kanada och USA vid vissa tillfällen medverkat som observatörer, har främst inriktats på att förbereda de nya medlemsländerna och kandidatländerna för inträdet i EU. Vidare för Migrationsverket, UNHCR samt Estland, Lettland, Litauen, Moldavien, Polen, Rumänien, Slovakien, Ukraina, Ungern och Vitryssland, inom ramen för den s.k. Söderköpingsprocessen, en dialog på myndighetsnivå om asyl- och migrationsfrågor. Av skrivelsen framgår att länderna har behov av mer övergripande strategier med inriktning mot ett helhetstänkande, vilket framgent kommer att innebära samarbete också på mer politisk nivå. Motionen får anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

Invandringspolitiken

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om dels behov och utformning av arbetskraftsinvandring, dels trädgårdsnäringens arbetskraftsbehov, dels arbetstillstånd efter inresa och dels arbete för gäststuderande.

Jämför reservationerna 9 (m, fp, kd, c), 10 (kd), 11 (m, fp, c) och 12 (m).

Gällande ordning

Av 2 kap. 6 § utlänningslagen (1989:529), UtL, framgår att arbetstillstånd beviljas endast under vissa särskilda villkor och för viss tid. Ett uppehållstillstånd får ges till den som fått arbetstillstånd eller som har sin försörjning tryggad på annat sätt (2 kap. 4 § UtL).

I 1 kap. 5 § UtL anges att en utlänning som arbetar i Sverige enligt huvudregeln skall ha arbetstillstånd. Detta gäller oavsett om utlänningen har anställning här eller utomlands. Den som har permanent uppehållstillstånd eller är nordisk medborgare behöver emellertid inte ha arbetstillstånd. Personer som är medborgare i något av EES-länderna är också undantagna från kravet på arbetstillstånd. Detsamma gäller, oavsett medborgarskap, för deras anhöriga, make/sambo och barn om dessa är under 21 år eller beroende av föräldrarna för sin försörjning (4 kap. 1 § UtL).

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) beslutar om riktlinjer för bedömningen av ärenden om arbetstillstånd. Innan sådana riktlinjer utfärdas eller ändras skall sammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare få tillfälle att yttra sig (4 kap. 6 § UtL). Det är Migrationsverket som beviljar arbetstillstånd.

Av 2 kap. 5 § första stycket och 6 § andra stycket UtL framgår att ansökan om arbetstillstånd enligt huvudregeln skall göras före ankomsten till Sverige. Flyktingar som befinner sig här och personer som till stöd för sin ansökan åberopar humanitära skäl eller familjeanknytning är undantagna (2 kap. 5 § andra stycket, 5 a § och 6 § andra stycket UtL).

Gäststudenter som har uppehållstillstånd för studier i Sverige behöver inte arbetstillstånd.

Skrivelsen

I skrivelsen anges att en parlamentarisk kommitté skall se över det regelverk som styr möjligheterna till arbetskraftsinvandring. Syftet är att ta fram ett regelverk som medger vidgad arbetskraftsinvandring från länder utanför EU/EES. Kommittén skall lämna förslag till de författningsändringar som bedöms nödvändiga. Sambandet mellan regelverket för arbetskraftsinvandring och asyltagstiftningen skall studeras med utgångspunkten att asylrätten inte skall urholkas.

Motioner

I motion 2003/04:Sf5 yrkandena 2–5, 7 och 8 av Per Westerberg m.fl. (m) anges att det skall vara möjligt att vistas i Sverige under begränsad tid för att söka arbete i exempelvis tre månader och att det under denna tid skall vara ett krav på självförsörjning och ansvar för boendet. Vidare skall sedvanliga visumregler gälla för den som kommer till Sverige för att söka arbete. Det skall således vara möjligt att komma hit på turistvisum och samtidigt söka jobb och därefter arbetstillstånd. Motionärerna anser att den som genom t.ex. ett anställningsavtal kan dokumentera att han eller hon har fått ett arbete skall beviljas uppehållstillstånd och arbetstillstånd utan vandelsprövning. Arbetstillståndet skall anpassas till anställningsavtalets längd. För kortare tid ges tillfälligt arbetstillstånd med möjlighet till förlängning, och för varaktigt arbete ges arbetstillstånd för t.ex. fem år. Reglerna för arbetskraftsinvandring måste enligt motionärerna utformas så att asylrätten inte urholkas eller missbrukas. Asylsökande får inte behandlas olika beroende på deras arbetsituation. I motionen begärs tillkännagivanden om detta och att regeringen bör låta utreda hur socialförsäkringssystemen skall fungera vid arbetskraftsinvandring. Denna uppgift bör enligt motionärerna ges till utredningen om ett moderniserat regelverk för arbetskraftsinvandring.

I motion 2003/04:Sf231 av Per Bill (m) begärs ett tillkännagivande om att möjliggöra en svensk motsvarighet till green card.

Bo Könberg m.fl. (fp) anger i motion 2003/04:Sf388 yrkande 1 att för att klara tillväxt och välfärd och för att ge människor som saknar flyktingskäl en möjlighet att söka sig hit måste Sverige öppna för arbetskraftsinvandring. En anställning skall i normala fall ge uppehållstillstånd, och den som har ett turistvisum skall kunna söka arbete här och omfattas av de flesta sociala trygghetssystemen. Fackliga rättigheter, kollektivavtal, sjukvård, m.m. skall enligt motionärerna omfatta arbetskraftsinvandringarna.

I motion 2003/04:Ju447 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om arbetskraftsinvandring och i motion 2003/04:Bo253 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 3 påtalas behovet av en ökad arbetskraftsinvandring för bostadsbyggandet.

Axel Darvik (fp) begär i motion 2003/04:Sf294 att en immigrationskommitté tillsätts med uppgift att ta ett helhetsgrepp kring frågor som behöver förändras för att kunna locka fler invånare till Sverige.

I motion 2003/04:Ub397 av Hans Backman m.fl. (fp) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om införandet av enklare regler för arbetskraftsinvandring med särskilt fokus på Norrland.

Hans Backman (fp) anser i motion 2003/04:Sf341 att ett tillfälligt regelverk bör införas som ger människor från länder utanför EU, som bor och arbetar i Sverige, möjlighet att stanna i landet till dess att den parlamentariska utredningen angående arbetskraftsinvandring arbetat färdigt.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion 2003/04:Sf403 yrkande 34 ett tillkännagivande om en utredning med uppgift att se över ett vidgat regelverk för

arbetskraftsinvandring. Motionärerna anser att detta skulle ge människor möjlighet till en ny framtid och göra Sverige till en mer dynamisk ekonomi. Utan en ökad arbetskraftsinvandring skulle tillväxten bli lägre och därmed arbetslösheten högre. Motionärerna anser att det är ett alldeles för statiskt synsätt att hänvisa till att de som står utanför arbetsmarknaden först skall få arbete. En ökad arbetskraftsinvandring är vidare central när det gäller att lyckas med integrationen. Lön, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor får dock enligt motionärerna inte försämrats och asylrätten får inte urholkas.

I motion 2003/04:Sf331 av Maria Larsson (kd) begärs ett tillkännagivande om att personer utanför EU som har ett bindande arbetserbjudande med en arbetsgivare i Sverige bör kunna få ett samlat uppehålls- och arbetstillstånd för fem år.

I motion 2003/04:Sf396 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) yrkandena 10 och 12–14 begärs tillkännagivanden om att Sverige bör öka möjligheterna till arbetskraftsinvandring och att de som har ett arbetserbjudande i Sverige skall få ett arbetstillstånd omgående. Vidare bör regeringen tillsätta en utredning om reglerna för arbetstillstånd för människor från länder utanför EU/EES och om ett enklare och mer effektivt regelverk för asylsökandes möjlighet att få arbetstillstånd. Motionärerna anser att det måste finnas möjlighet att söka arbetstillstånd i Sverige och att ett arbetserbjudande automatiskt skall medföra arbetstillstånd. Under tre månaders tid skall man få vistas i Sverige för att söka arbete eller skaffa ny anställning om den föregående anställningen upphör. Efter tre års vistelse i Sverige skall permanent uppehållstillstånd beviljas.

Anders Bengtsson (s) begär i motion 2003/04:Sf293 ett tillkännagivande om att det skulle spara mänskligt lidande om ambassaderna via informationskampanjer upplyste om vilka regler m.m. som gäller för att söka arbete i Sverige.

Några motioner har yrkanden om att det skall vara möjligt att söka arbetstillstånd i Sverige.

I motion 2003/04:Sf5 yrkande 1 av Per Westerberg m.fl. (m) begärs att uppehållstillstånd och arbetstillstånd skall kunna sökas både från hemlandet och i Sverige.

Ett tillkännagivande om att en asylsökande som har ett arbete i Sverige skall beviljas uppehållstillstånd på denna grund begärs i motion 2003/04:Sf388 av Bo Könberg m.fl. (fp) yrkande 6.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion 2003/04:Sf396 yrkande 11 ett tillkännagivande om att det skall vara möjligt att ansöka om arbetstillstånd på plats i Sverige.

När det gäller gäststuderande begärs i motion 2003/04:Sf5 yrkande 6 av Per Westerberg m.fl. (m) ett tillkännagivande om att utländska studenter automatiskt skall få arbetstillstånd för feriearbete under studierna och för arbete efter examen i Sverige.

Också Gunilla Carlsson i Tyresö m.fl. (m) anser i motion 2003/04:Ub290 yrkande 7 att utländska studenter skall ha möjlighet att få arbetstillstånd.

Anna Lilliehöök (m) i motion 2003/04:Sf365 och Anita Sidén (m) i motion 2003/04:Sf286 begär tillkännagivanden om att utländska studenter och doktorander bör få stanna och arbeta i Sverige i syfte att främja en långsiktig och hög tillväxt. Den s.k. återvändarregeln bör således slopas.

I motion 2003/04:Sk401 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att trädgårdsnäringens säsongsmässiga arbetskraftsbehov bör utredas. Motionärerna anser att AMS och Migrationsverket bör medges rätt att bevilja arbetstillstånd för säsongarbetskraft redan från periodens början den 1 januari för att underlätta trädgårdsföretagens arbetskraftsplanering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat motioner om arbetskraftsinvandring i tidigare betänkanden om migration och asylpolitik, senast i betänkande 2002/03:SfU8. Utskottet redogjorde där för bl.a. AMS och Migrationsverkets rapport Arbetskraftsinvandring och åtgärder för att möta framtida arbetskraftsbehov. Utskottet konstaterade att det på senare år presenterats ett flertal studier och rapporter som visat att det råder arbetskraftsbrist inom en rad olika branscher och yrken. Vidare noterade utskottet att det också inom EU och i EU:s medlemsstater pågår en intensiv diskussion rörande dels behovet av arbetskraft på kort och lång sikt, dels EU:s roll när det gäller sambandet mellan migration och den demografiska situationen med en befolkningsnedgång samt bristen på arbetskraft inom vissa sektorer i flera länder, dels frågan om sambandet mellan invandringspolitiken och asylpolitiken. När det gäller frågan om arbetskraftsinvandring gjorde riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning med uppdrag att utreda konsekvenser av och ta fram ett regelverk som medger vidgad arbetskraftsinvandring från länder utanför EU.

Utskottet kan nu konstatera att det i februari i år beslutats om direktiv för en parlamentarisk kommitté som skall göra en översyn av regelverket för arbetskraftsinvandring (dir. 2004:21). Kommittén skall utreda behovet av arbetskraftsinvandring och bedöma de konsekvenser som ytterligare sådan invandring kan få på arbetsmarknaden och i övrigt. Kommittén skall också beakta pågående arbete inom EU liksom konsekvenserna för den svenska arbetsmarknaden av EU:s utvidgning. Behovet av åtgärder för att göra det attraktivt för arbetstagare från länder i och utanför EU/EES att söka sig till bistryrken i Sverige skall övervägas och förslag till förändringar av regelverket måste syfta till ökad flexibilitet, förenklad administration och långsiktig hållbarhet. En grundläggande utgångspunkt för utredningsarbetet är att löner, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor för personer som invandrar för att arbeta skall vara i nivå med dem som gäller för arbetstagare som redan finns i landet. En referensgrupp med representanter för arbetsmarknadens parter skall knytas till kommittén. Uppdraget skall redovisas i ett delbetänkande senast den 1 mars 2005 och i ett slutbetänkande senast den 1 mars 2006.

När det gäller asylsökandes möjlighet att ändra sin ansökan till att avse ansökan om uppehållstillstånd av arbetsmarknadsskäl har utskottet tidigare pekat på att det är angeläget att en utökad arbetskraftsinvandring inte tillåts leda till en försämrad rättssäkerhet vid prövning av skyddsgrunderna för asyl. Utskottet ansåg i betänkande 2002/03:SfU8 att arbetstillstånd inte annat än i undantagsfall skall kunna sökas av den som redan befinner sig i Sverige. Utskottet anser inte att skäl finns att nu göra annan bedömning. I det tillkännagivande till regeringen som riksdagen gjorde om en ökad arbetskraftsinvandring anfördes bl.a. också att sambandet mellan en ökad arbetskraftsinvandring och asylrätten bör studeras, så att asylrätten inte urholkas (reservation 11 i bet. 2002/03:SfU8).

Enligt direktiv 2004:21 skall den parlamentariska kommitté som skall göra en översyn av regelverket för arbetskraftsinvandring även undersöka om det finns möjlighet till ett något mer flexibelt förhållningssätt till ansökningar om arbetstillstånd som görs efter inresa till Sverige. Sambandet med regelverket för asyl och skyddsbehövande i övrigt skall beaktas och utgångspunkten bör enligt direktivet vara att asylrätten inte får urholkas.

Med hänsyn till det anförda och det pågående kommittéarbetet anser utskottet att något tillkännagivande med anledning av yrkanden om arbetskraftsinvandring inte kan anses påkallat. Motionerna 2003/04:Sf5 yrkandena 2–5, 7 och 8, 2003/04:Sf231, 2003/04:Sf294, 2003/04:Sf331, 2003/04:Sf341, 2003/04:Sf388 yrkande 1, 2003/04:Sf396 yrkandena 10 och 12–14, 2003/04:Sf403 yrkande 34, 2003/04:Ju447 yrkande 1, 2003/04:Ub397 yrkande 7 och 2003/04:Bo253 yrkande 3 avstyrks. Även motion 2003/04:Sf293 om informationskampanjer vid ambassaderna avstyrks.

Med det anförda avstyrks också motionsyrkanden om möjlighet att söka arbetstillstånd i Sverige, motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 1, 2003/04:Sf388 yrkande 6 och 2003/04:Sf396 yrkande 11.

För arbetstillstånd som avser tidsbegränsat säsongsrelaterat arbete inom t.ex. trädgårdsnäringen fastställer länsarbetsnämnderna årligen kvoter för antalet sådana arbetstillstånd som får beviljas. De senaste åren har kvoterna legat runt 8 000 tillstånd varav cirka 90 % avsett medborgare från de nya medlemsstaterna. I regeringens skrivelse 2003/04:119 Särskilda regler under en övergångsperiod för arbetstagare från nya medlemsstater enligt anslutningsfördraget anges att regeringen anser att det nuvarande kvotsystemet bör behållas och att länsarbetsnämnderna bör fortsätta att handlägga arbetstillstånden för säsongsarbete, även för medborgare från anslutningsländerna. Skrivelsen har behandlats i betänkande 2003/04:SfU15. Med det anförda avstyrks motion 2003/04:Sk401 yrkande 6 om trädgårdsnäringens arbetskraftsbehov.

Tanken med systemet för gäststuderande är att de skall ges en möjlighet att komma till Sverige för att bedriva studier. Statsrådet Jan O Karlsson har i ett frågesvar den 15 maj 2003 angett bl.a. att om en utländsk student får ett erbjudande om anställning i Sverige efter avslutade studier kan enligt praxis ansökan om arbetstillstånd göras medan han eller hon befinner sig i Sverige

och att detta således är ett undantag från huvudregeln som innebär att ansökan skall göras från hemlandet. Utskottet kan konstatera att den parlamentariska kommitté som skall göra en översyn av regelverket för arbetskraftsinvandring också skall överväga reglerna kring gäststudenters möjligheter att stanna kvar i Sverige och arbeta efter avslutade studier (dir. 2004:21). Utskottet anser att kommitténs arbete bör avvaktas och avstyrker motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 6, 2003/04:Sf286, 2003/04:Sf365 och 2003/04:Ub290 yrkande 7.

Anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om dels nya regler för anhöriginvandring, dels ansökan om uppehållstillstånd efter inresa, dels DNA-analys, dels utvidgning av fingeravtrycksregistret.

Jämför reservationerna 13 (kd, c, mp), 14 (fp), 15 (v), 16 (c), 17 (m) och 18 (m).

Gällande ordning

I 2 kap. 4 § UtlL regleras i vilka fall uppehållstillstånd får ges till en utlänning som är anhörig till någon som är bosatt i Sverige eller har fått uppehållstillstånd för bosättning här. De anhöriga som omfattas enligt paragrafens första stycke 1–3 är make och sambo (och därmed jämställda förhållanden), ogifta barn under 18 år, om de är eller har varit hemmavarande, samt annan nära anhörig som ingått i samma hushåll som anknytningspersonen. Homosexuella förhållanden likställs med heterosexuella. Paragrafens första stycke 4 föreskriver vidare att tillstånd kan ges till en utlänning som på annat sätt har särskild anknytning till Sverige. Om makar eller sambor har sammanbott stadigvarande utomlands ges uppehållstillstånd. En förutsättning för att tillstånd skall beviljas make eller sambo i ett förhållande som inte är etablerat sedan tidigare är att förhållandet bedöms som seriöst och att särskilda skäl inte talar mot att tillstånd beviljas.

Vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd enligt förevarande bestämmelser skall beaktas om utlänningen kan förväntas föra en hederlig vandel.

Upphållstillstånd i anknytningsfall skall utverkas före inresan till Sverige, och en ansökan om uppehållstillstånd får som huvudprincip inte bifallas efter inresan. Undantag skall dock kunna göras om utlänningen har stark anknytning till en i Sverige bosatt person och det skäligen inte kan krävas att utlänningen återvänder till ett annat land för att ge in ansökan där (2 kap. 5 § UtlL).

Skrivelsen

I skrivelsen anges att regeringen kommer att ta ställning till Anhörigkommitténs förslag Vår anhöriginvandring (SOU 2002:13) i samband med bered-

ningen av hur rådsdirektivet om familjeåterförening skall genomföras i Sverige.

Motioner

I motion 2003/04:Sf388 av Bo Könberg m.fl. (fp) yrkandena 2–4 begärs en mer flexibel lagstiftning i Sverige och EU när det gäller anhöriginvandring. Motionärerna vill se en betydligt mer generös lagstiftning och pekar på vikten av anhöriginvandring. Oavsett hur familjen ser ut skall dess betydelse som grundläggande social och ekonomisk enhet erkännas av svensk lagstiftning, som den erkänts i en rad internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Motionärerna anser att det bör införas ett i tid och omfattning begränsat försörjningsansvar vid anhöriginvandring. Ansvaret bör gälla endast anhöriga till arbetskraftsinvandrare och omfatta den grupp anhöriga som i dag kan invandra som anhöriga. I motionen begärs tillkännagivanden om detta.

I motion 2003/04:K418 yrkande 2 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) om sexuell likaberättigande begärs ett tillkännagivande om fri rörlighet för EU-medborgare. Enligt motionärerna bör även registrerade partner eller sambor ha generell rätt att följa med sin partner. Regeringen bör i EU-sammanhang verka för att regelverket om fri rörlighet blir icke-diskriminerande med avseende på sexuell läggning.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37 att den s.k. sista länken-bestämmelsen återinförs och att ett vidgat familjebegrepp som inte är begränsat till kärnfamiljen införs i utlänningsärenden.

I motion 2003/04:Sf257 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör påkalla omförhandling av familjeåterföreningsdirektivet för att rättigheterna skall överensstämma med vad Europeiska rådet beslutade i Tammerfors om att tredjelandsmedborgares rättigheter skall göras så lika EU-medborgarnas rättigheter som möjligt. Motionärerna anser att en rad församlingar har lett till att all återförening utöver kärnfamiljen nu är frivillig för medlemsstaterna. I yrkande 15 begärs att regeringen snarast förelägger riksdagen en proposition om mindre restriktiva regler för anhöriginvandringen. Direktivet hindrar inte Sverige från att återinföra den s.k. sista länken-bestämmelsen eller vidga möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn. Motionärerna anser att ett försörjningskrav inte skall införas.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) anser i motion 2003/04:Sf396 yrkande 15 att ansökan om anhöriginvandring bör kunna ske i Sverige.

I motion 2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 6 yrkas att anhöriginvandringen bör utvidgas till en större krets än make och barn under 18 år. EG-direktivet om familjeåterförening hindrar inte Sverige från att ha generösare regler. Motionärerna anser att kraven på hushållsgemenskap, beroende redan i hemlandet och snar ansökan skall upphöra.

Börje Vestlund (s) anser i motion 2003/04:Sf328 att familjemedlem i EG-rättens mening bör inkludera sambor och registrerade partner.

Sten Tolgfors (m) begär i motion 2003/04:Sf208 yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om att DNA-prov skall kunna utgöra grund för familjeåterförening, i fall där skriftlig dokumentation saknas eller bedöms ha brister. Huvudregeln bör vara att utförande av DNA-prov medges för att fastställa grund för återförening, när detta begärs av enskild person.

I motion 2003/04:Sf201 av Rolf Gunnarsson (m) begärs ett tillkännagivande om kontroll av asylsökande och anhöriginvandrare. I motionen anges att ett tiotal fall av personer som har uppehållstillstånd som anhöriginvandrare har registrerat sig som asylsökande under falsk identitet och därigenom erhållit bidrag. Regler om att även anhöriginvandrare skall omfattas av fingeravtrycksregistret skulle enligt motionären kunna förhindra detta.

Utskottets ställningstagande

Anhörigkommittén har bl.a. haft i uppdrag att utvärdera effekterna av de begränsningar vad gäller utlänningslagens bestämmelser om anhöriginvandring som infördes den 1 januari 1997. Kommittén har i sitt delbetänkande Vår anhöriginvandring (SOU 2002:13) anfört bl.a. att en human migrationspolitik måste innebära att reglerna för anhöriginvandring ger möjlighet att undvika oacceptabel familjesplittring och att olika familjemönster och sociala förhållanden skall beaktas inom rimliga gränser. Synen på anhöriginvandring utanför kärnfamiljen har i såväl Sverige som framför allt övriga EU-länder varit betydligt mer restriktiv än den som avser kärnfamiljen. Kommittén menar att det inte går att bortse från detta när riktlinjerna för svensk praxis läggs fast.

Kommittén har föreslagit att föräldrar och ogifta barn över 18 år skall kunna ges uppehållstillstånd om de är beroende av anknytningspersonen eller om andra särskilda skäl föreligger. Andra särskilda skäl skall utgöras av särskilt ömmande omständigheter, t.ex. att sökanden utgör ”sista länk”. Kraven på hushållsgemenskap, beroende redan i hemlandet och snar ansökan skall enligt kommitténs förslag upphöra. För övriga nära anhöriga utanför kärnfamiljen förutsätts att synnerliga skäl för uppehållstillstånd föreligger. Med synnerliga skäl avses närmast ”sista länk”. Behovet av familjekontakt i den gruppen bör i första hand upprätthållas genom besök. Kraven på hushållsgemenskap, beroende redan i hemlandet och snar ansökan skall även här upphöra. När det gäller återförening med äldre föräldrar påpekar kommittén att det inte skall vara omöjligt att ta viss hänsyn till andra kulturers familjebegrepp för personer från vissa kulturkretsar.

När det gäller uppehållstillstånd för bl.a. nära anhöriga utanför kärnfamiljen föreslår kommittén att, om inte särskilda skäl föreligger, anknytningspersonen skall svara för utlännings försörjning. Försörjningskrav liksom uppskjuten invandringssprövning skall som huvudregel gälla under högst två år. Om försörjningskravet inte fullgörs kan förlängning av uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd vägras. Enligt kommittén kommer förslagen i övrigt med största sannolikhet att leda till en ökad invandring av nära anhöriga utanför kärnfamiljen. Antalet beviljade tillstånd kan antas fördubblas på

längre sikt och tredubblas under de två första åren efter ikraftträdandet. Kommittén anser därför att statsfinansiella skäl starkt talar för att ett försörjningskrav bör införas. Ytterligare ett skäl är att de flesta övriga europeiska länder uppställer ett sådant krav. Om Sveriges regler för anhöriginvandring avviker väsentligt från övriga EU-länders kan detta enligt kommittén leda till att intresset för att invandra till just Sverige blir större.

Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening ger make och minderåriga barn en principiell rätt till familjeåterförening. För övriga anhöriga finns inga bindande regler, utan det lämnas åt varje medlemsstat att avgöra i vilken mån dessa skall beviljas återförening. Exempelvis kan i den nationella lagstiftningen en registrerad partner jämställas med make. Enligt direktivet skall familjemedlemmarna bl.a. ges tillträde till utbildning, anställning eller egen företagsverksamhet. Vidare får medlemsstaterna vid ansökan om familjeåterförening kräva att referenspersonen har en lämplig bostad, sjukförsäkring samt tillräckliga medel för att försörja familjen. Direktivet skall vara genomfört i nationell rätt senast den 3 oktober 2005.

Direktivets lydelse är ett resultat av årslånga förhandlingar och ett betydande antal kompromisslösningar. Utskottet, som noterar att direktivet antagits relativt nyligen, kan inte ställa sig bakom krav på att Sverige nu skall påkalla omförhandling av detsamma.

Utskottet kan konstatera att EG-direktiv om familjeåterförening samt varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares rättsliga ställning nu skall genomföras i svensk rätt. Båda dessa direktiv får betydelse för de svenska reglerna om anhöriginvandring. Regeringen beslutade i december 2003 om direktiv till en utredning om genomförandet av familjeåterföreningsdirektivet (dir. 2003:181). Utredningen har därefter utvidgats till att även ta ställning till hur direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare skall genomföras i svensk rätt. Utredningstiden har därvid förlängts, och utredningen skall redovisa båda uppdragen senast den 31 oktober 2004.

Utskottet noterar att regeringen anser att beredningen av hur dessa två rådsdirektiv skall genomföras i Sverige bör ske i samband med beredningen av Anhörigkommitténs förslag. Utskottet förutsätter att regeringen därefter skyndsamt lägger fram förslag till ny lagstiftning, för beslut av riksdagen under våren 2005. Med hänsyn härtill är det enligt utskottets mening inte nödvändigt med något uttalande av riksdagen i dessa frågor. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2003/04:Sf257 yrkandena 11 och 15, 2003/04:Sf328, 2003/04:Sf357 yrkande 6, 2003/04:Sf388 yrkandena 2–4, 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37 och 2003/04:K418 yrkande 2.

I samband med ändrade bestämmelser om undantag från regeln om att uppehållstillstånd skall sökas före inresan uttalade utskottet i betänkande 1999/2000:SfU9 bl.a. att det bör finnas ett principiellt krav på att uppehållstillstånd skall ha beviljats före inresan och att detta även bör gälla för den som har stark anknytning hit. Utskottet ansåg dock att undantag skall kunna göras om utlänningen har stark anknytning till en i Sverige bosatt person och det

skäligen inte kan krävas att utlänningen återvänder till ett annat land för att ge in ansökan där. Utskottet ansåg vidare att när det gäller de situationer när utlänningen har eller väntar barn med någon person bosatt i Sverige kan inte heller detta undantagslöst innebära att huvudregeln skall frångås men bör liksom tidigare i de flesta fall innebära att uppehållstillstånd beviljas, i dessa fall då med uppskjuten invandringsprövning. Utskottet menade att det får ankomma på de tillämpande myndigheterna att vid sin bedömning av de enskilda fallen och med beaktande av lagstiftningen och de uttalanden som görs i förarbetena avgöra när undantag skall kunna göras. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker motion 2003/04:Sf396 yrkande 15.

Vid en ansökan om familjeåterforening förekommer det att en person själv tar initiativ till och bekostar en DNA-analys för att styrka ett påstått släktskapsförhållande, om inte tillräcklig utredning kan tas fram på annat sätt. Utlänningsmyndigheterna har i dag inte möjlighet att erbjuda och bekosta någon sådan analys. När det gäller DNA-analys för att styrka ett påstått släktskapsförhållande har Anhörigkommittén med hänsyn framför allt till barns bästa föreslagit att en sådan möjlighet bör införas då det rör sig om släktskap i rakt upp- och nedstigande led. Analysen skall vara frivillig och kunna göras när tillräcklig utredning om släktskapsförhållandet inte kan tas fram på annat sätt. Var och en som undergår testet skall ge sitt skriftliga samtycke före provtagningen.

Utskottet anser att beredningen av kommitténs förslag bör avvaktas och avstyrker motion 2003/04:Sf208 yrkandena 1 och 2.

I utlänningslagen finns bestämmelser om att Migrationsverket eller Polismyndigheten får ta en persons (som fyllt 14 år) fingeravtryck om han eller hon inte kan styrka sin identitet vid ankomsten till Sverige, ansöker om uppehållstillstånd och åberopar skyddsskäl eller om det finns förutsättningar att ta personen i förvar. Migrationsverket för ett automatiserat register över de fingeravtryck som tas med stöd av utlänningslagen.

I Utlänningsdatautredningens betänkande Utlänningsdatalag (SOU 2003:40) föreslås en särskild lag om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen. I betänkandet anges bl.a. att lagen bör avspegla en rimlig avvägning mellan samhällets behov och den enskildes anspråk på skydd för sin personliga integritet. Vidare anges att det från integritetssynpunkt finns anledning att särskilt begränsa behandling av personuppgifter som utförs för att underlätta identifieringen av utlänningar. Utredningen föreslår att det för Migrationsverkets fingeravtrycksregister tas in en särbestämmelse i lagen. Bestämmelsen bör ha ett mer inskränkt ändamål och bör motsvara vad som gäller i dag för Migrationsverkets fingeravtrycksregister.

Utskottet utgår från att Migrationsverket uppmärksammar och motverkar att personer som har uppehållstillstånd under falsk identitet registrerar sig som asylsökande för att därigenom erhålla bidrag. Utskottet anser att beredningen av utredningens förslag bör avvaktas och avstyrker motion 2003/04:Sf201.

Flyktingpolitiken

Flyktingbegreppet och andra skyddsgrunder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om dels ett utvidgat flyktingbegrepp omfattande bl.a. könsrelaterad förföljelse, dels Dublinförordningens tillämpning och principen om non-refoulement, dels avvisningsbeslut vid risk för tortyr, dels EU-förslag om skyddsgrunder, dels säkra länder, dels asylsökande från Kina.

Jämför reservationerna 19 (fp, kd, v, c, mp), 20 (fp, kd, mp), 21 (v), 22 (fp), 23 (mp), 24 (v) och 25 (kd).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, Genèvekonventionen, kompletterades år 1967 med ett protokoll angående flyktingars rättsliga ställning, det s.k. New York-protokollet. Protokollet innebär att staterna förbinder sig att tillämpa konventionen utan begränsning till händelser som inträffat före den 1 januari 1951 och som regel utan geografisk begränsning till händelser som inträffat i Europa.

Genèvekonventionen innehåller bl.a. en definition av vem som skall anses som flykting och föreskriver förbud mot avvisning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet gentemot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse.

I konventionen definieras en flykting som en person som ”i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd”.

I Genèvekonventionens artikel 33 anges att en flykting inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans liv eller frihet hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

I artikel 3 i FN:s konvention mot tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling anges följande.

1. Ingen konventionsstat skall utvisa, återföra eller utlämna en person till en annan stat, i vilken det finns anledning att tro att han skulle vara i fara för att utsättas för tortyr.

2. För att fastställa huruvida sådan anledning föreligger, skall de behöriga myndigheterna beakta alla hänsyn av betydelse, vari i förekommande fall även skall inbegripas förekomsten i den berörda staten av ett konsekvent handlingsmönster av grova, uppenbara eller talrika kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Också i artikel 3 i Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europakonventionen, finns ett förbud mot tortyr.

En flykting har enligt utlänningslagen en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Definitionen av vem som är flykting är intagen i 3 kap. 2 § UtL och har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock med uttryckligt angivande att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller om dessa inte kan antas bereda skydd mot förföljelse från enskilda.

Utöver flyktingar har tre andra kategorier enligt 3 kap. 3 § UtL en principiell rätt att få skydd i Sverige. Det rör sig om personer som lämnat sitt land av andra skäl än av flyktinggrundande orsaker och som

1. känner en välgrundad fruktan för att straffas med döden eller med kroppsstraff eller att utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning,

2. på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt behöver skydd eller på grund av en miljökatastrof inte kan återvända till sitt hemland, eller

3. på grund av sitt kön eller homosexualitet känner välgrundad fruktan för förföljelse.

Som flykting och som skyddsbehövande enligt ovanstående grunder anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort, under förutsättning att personen inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit.

Enligt 8 kap. 1 § UtL får en avvisning eller utvisning aldrig verkställas om det finns skälig anledning att tro att utlänningsen riskerar dödsstraff, kroppsstraff eller tortyr eller att utsättas för annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Verkställighet får inte heller ske till ett land där han eller hon inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land där personen riskerar dödsstraff m.m.

I 4 kap. 12 § UtL anges att när en fråga om avvisning eller utvisning prövas skall hänsyn tas till om utlänningsen på grund av bestämmelserna i bl.a. 8 kap. 1 § UtL inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att avgörandet verkställs.

I den s.k. Dublinkonventionen från 1990 behandlades bestämmandet av den ansvariga staten för prövningen av en ansökan om asyl som framställts i en av medlemsstaterna i Europeiska gemenskaperna. Konventionen var tillämplig i samtliga EU:s medlemsstater samt Island och Norge och gällde i förhållande till Sverige sedan 1997.

Som en följd av Amsterdamfördragets ikraftträdande 1999 blev de frågor som Dublinkonventionen reglerar en del av gemenskapsrätten.

Rådet beslutade därefter om förordningen EG nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredjeland har gett in i någon medlemsstat, Dublinförordningen, som trädde i kraft den 17 mars 2003 och tillämpas

fr.o.m. den 1 september 2003. Förordningen bygger till stor del på samma principer som Dublinkonventionen. Ansvar för prövning av en asylansökan (en ansökan om internationellt skydd i enlighet med Genèvekonventionen) åligger den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa (genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd) med undantag av regler om familjeåterförening. Förändringarna i förhållande till Dublinkonventionen går huvudsakligen ut på att förkorta tidsfristerna i handläggningen av ansökningar för att uppnå en snabbare asylprocess. Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare även om det inte föreligger någon skyldighet enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, även om den inte är ansvarig enligt förordningen, sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl. I förordningen anges att medlemsstaterna bl.a. beaktar principen om non-refoulement.

Skrivelsen

Regeringen beslutade i april 2002 att en särskild utredare skall föreslå författningsändringar som är nödvändiga för att personer som känner en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning skall kunna betraktas som flyktingar enligt Genèvekonventionen (dir. 2002:49). För att utredningen skall kunna ta hänsyn till EG-direktivet om skyddsgrunder (se nedan) beslutade regeringen i ett tilläggsdirektiv (dir. 2003:109) den 2 oktober 2003 att förlänga tiden för utredningen till den 1 mars 2004.

Kommissionens förslag till direktiv om miniminormer för när medborgare i tredjeland och statslösa personer skall betraktas som flyktingar, skyddsgrundsdirektivet KOM(2001) 510, skulle enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i juni 2003 ha antagits före utgången av 2003. I skrivelsen anges beträffande direktivet att från svensk sida har framhållits vikten av att icke-statlig förföljelse liksom förföljelse på grund av kön och sexuell läggning inkluderas i flyktingbegreppet. Sverige har vidare ansett det viktigt att flyktingar och alternativt skyddsbehövande, i så stor utsträckning som möjligt, tillerkänns samma rättigheter i alla medlemsstater.

Enligt skrivelsen innebär Dublinförordningen bl.a. att tidsfristerna för ärendenas handläggning förkortas samt att anknytning till en medlemsstat genom en familjemedlem eller andra släktingar i beroendeställning tillmäts större betydelse vid avgörandet av vilken medlemsstat som skall pröva asylansökan.

I skrivelsen anges att Sverige tog kraftigt avstånd från väsentliga delar i kommissionens meddelande Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem, KOM(2003) 315. Regeringen delade inte tankarna på att asylsökande skall kunna sändas till transitcentrum i närheten av EU:s yttre gräns eller till regionala skyddszoner, för att där få sin ansökan behandlad. Regeringen välkomnade dock de delar i meddelandet som syftar till att stärka UNHCR, att stärka skyddet för flyktingar i ursprungsregionerna och att på EU-nivå öka vidarebosättning av flyktingar och andra skyddsbehövande.

Kommissionen skall före juni 2004 presentera en rapport om hur skyddsbehövande personer kan beredas skydd i EU på ett mer ordnat sätt med syftet att undvika olaglig inresa och smuggling. Kommissionen skall också, i samråd med UNHCR och berörda stater, utreda på vilket sätt skydd bättre kan beredas i de skyddsbehövandes närområde.

I skrivelsen anges vidare att den som söker asyl måste tillåtas stanna kvar i ansökningslandet i varje fall till dess ansökan blivit prövad i första instans. Med denna inställning har Sverige tagit avstånd från tanken att i en s.k. Convention Plus-överenskommelse (ett förslag av UNHCR) skulle kunna ingå att asylsökande sänds till en skyddszon i ett annat land för att där få sin asylansökan prövad.

FN:s kommitté mot tortyr har behörighet att pröva enskilda klagomål mot en stat och tillämnar från 1984 konventionen mot tortyr. En förutsättning för att kommittén skall kunna pröva klagomål från enskilda är emellertid att staten i fråga har accepterat den individuella klagorätten. Många av de 134 stater som är anslutna till konventionen har inte gjort det. I skrivelsen anges att Sverige fäster stor vikt vid rätten för enskilda att klaga hos internationella övervakningsorgan. Enligt skrivelsen har FN:s kommitté mot tortyr prövat 21 ärenden i sak avseende klagomål mot Sverige. Kommittén har funnit att Sverige brutit mot FN-konventionen mot tortyr i nio fall. I tolv fall har kommittén funnit att kritik inte kan riktas mot Sverige. Elva ärenden har avslutats utan sakprövning. Sedan 1984 har antalet anmälningar till kommittén ökat. För närvarande finns 18 öppna ärenden hos kommittén.

När det gäller Europadomstolen är den behörig att pröva klagomål från enskilda mot samtliga stater som är anslutna till Europeiska konventionen. Sverige har hittills inte fällts i Europadomstolen i något fall. Ett stort antal klagomål har avvisats av domstolen som ogrundade. För närvarande handläggs vid domstolen åtta mål med anknytning till svenska utlänningsärenden. Tre av dessa gäller utvisning på grund av brott, övriga är asylärenden.

I skrivelsen noteras att trots att väsentligt fler klagomål getts in till Europadomstolen än till FN-kommittén, så är det enbart FN-kommittén som fastställt att Sverige brutit mot tortyrförbudet. Sverige är folkrättsligt förpliktat att respektera de domar som meddelas av Europadomstolen. Ingen avvisning har verkställts i de fall där domstolen eller kommittén funnit att en verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut står i strid med respektive konventionsåtagande.

Motioner

Könsrelaterad förföljelse

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion 2003/04:Sf249 yrkande 2 ett tillkännagivande om att flyktbegreppet skall vidgas till att omfatta även förföljelse på grund av kön och sexuell läggning.

I motion 2003/04:K418 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 3 och 7–9 begärs ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen och att den svenska lagstiftningen rörande förföljda homosexuella, bisexuella och transpersoner

snarast bör reformeras liksom att kunskapen om homosexuella, bisexuella och transpersoners situation i de länder personerna flyr från måste öka. Kunskapsunderlaget vid beslut om uppehållstillstånd är i dag undermåligt. Tillkännagivanden härom begärs i motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att EU:s skyddsgrundsdirektiv måste ge flyktingstatus åt personer som förföljs på grund av kön, könsidentitet eller sexuell läggning.

I motionerna 2003/04:Sf8 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkandena 2 och 3 samt 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkandena 16 och 17 begärs att regeringen lägger fram förslag till nödvändiga författningsändringar så att flyktingbegreppet vidgas till att omfatta även personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. Vidare bör kompetensen vid invandringsmyndigheterna och beslutsunderlaget om situationen i hemländerna för kvinnor respektive homosexuella ses över.

I motion 2003/04:U255 av Rosita Runegrund m.fl. (kd) yrkande 19 yrkas ett stärkt skydd för personer som riskerar förföljelse på grund av kön.

Ulla Hoffmann m.fl. (v) begär i motion 2003/04:Sf257 yrkande 18 att regeringen under våren 2004 förelägger riksdagen förslag om sådan ändring av utlänningslagen att välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning blir grund för flyktingstatus.

I motion 2003/04:L350 av Kenneth Johansson m.fl. (c) yrkande 17 begärs att riksdagsbeslutet om att förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet skall vara giltigt asylskäl måste få genomslag i praxis.

Jörgen Johansson och Lena Ek (c) anser i motion 2003/04:Sf244 att det bör tillsättas en utredning för att klargöra rättsläget vid förföljelse på grund av kön som kriterium vid asylansökan.

I motion 2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkandena 14 och 15 begärs tillkännagivanden om att bestämmelsen om ”övriga skyddsbehövande” skall användas i betydligt mer generös utsträckning när det gäller förföljelse av kvinnor och på grund av sexuell läggning samt att könsstympning skall utgöra skäl för att erhålla flyktingskap.

I flerpartinotionen 2003/04:Sf354 av Johan Linander m.fl. (c, fp, v, mp) begärs ett tillkännagivande om att flyktingbegreppet i utlänningslagen skall vidgas till att också omfatta förföljelse på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet.

Börje Vestlund (s) anser i motion 2003/04:Sf304 att utlänningslagen bör ändras så att asyl skall kunna ges till personer som förföljs på grund av sin sexuella läggning.

Anders Bengtsson m.fl. (s) anser i motion 2003/04:Sf348 att förföljelse på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet bör ge flyktingstatus enligt Genèvekonventionen.

I motion 2003/04:U277 av Hillevi Larsson m.fl. (s) yrkande 2 begärs också ett tillkännagivande om asylrätt för homosexuella, bisexuella och transpersoner.

Övriga motioner om flyktningbegreppet m.m.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) anför i motion 2003/04:Sf249 yrkande 14 att Dublinförordningens regler är komplicerade och svårförutsägbara, bl.a. när det gäller vad som är att anse som en genomresa eller ej. Asylsökande har inte heller rätt att åberopa att vissa tidsfrister har överskridits. En ytterst restriktiv praxis har utvecklats. Sverige bör enligt motionärerna i högre grad tillämpa möjligheten att göra undantag t.ex. på grund av sjukdom eller familjanknytning varvid prövningen bör ske i Sverige. Ett tillkännagivande om detta begärs i motionen.

Bo Könberg m.fl. (fp) begär i motion 2003/04:Sf6 yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad analys av varför antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr ökat mot Sverige samt vilka åtgärder som behövs för att Sverige inte skall fällas i framtiden.

I motion 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 6 anges att varje medlemsstat skall kunna pröva en asylansökan även om ingen skyldighet härför föreligger enligt Dublinförordningen. Motionärerna anser emellertid att detta kan vara ett problem eftersom flyktningbegreppet fortfarande tolkas olika av EU:s medlemsstater. Principen om non-refoulement och Dublinförordningen kan därvid hamna i konflikt med varandra. I yrkande 7 anges att Sverige bör gå i spetsen för att det inom EU snarast utarbetas en gemensam definition av ett vidgat flyktningbegrepp. Vidare anges i yrkande 9 att ett land som följer Genèvekonventionen inte per definition behöver vara säkert för den asylsökande. Statistiken visar att det finns vissa länder till vilka Sverige direktavvisar. I motionen begärs ett tillkännagivande om att en lista över "säkra länder" inte skall upprättas. I yrkande 10 anges att genom det s.k. Aznarprotokollet berövas EU-ländernas egna medborgare rätten att söka asyl i andra medlemsländer. Detta är en oacceptabel inskränkning då situationer kan uppstå där människor löper fara att förlora livet eller sina mänskliga rättigheter även i Europa. Regeringen bör snarast deklarerat hur man kommer att verka för en ändring. Ett tillkännagivande om EU-medborgares rätt att söka asyl begärs i motionen.

I motion 2003/04:Sf257 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör initiera en översyn av Dublinförordningen med syfte att fördelningskriteriet för de asylsökande skall vara de asylsökandes egna val.

I samma motion yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör inlägga veto mot förslaget till skyddsgrundsdirektiv. Detta är enligt motionärerna nödvändigt om inte flyktingkommisariatets vädjan till det grekiska ordförandeskapet, att inte tillåta kärnan i flyktingskyddet urholkas, tillgodoses i direktivet. I yrkande 13 anges vidare att direktivet inte bör antas om det inte omarbetas grundligt i syfte att åstadkomma ett godtagbart skydd för flyktingar och andra skyddsbehövande. Direktivet får inte strida mot internationella normer om skydd för de mänskliga rättigheterna.

I motionens yrkanden 3–5 begärs tillkännagivanden om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen och om ett fortsatt tillbakavisande av förslag om s.k. skyddszoner, dvs. att asylprövningsförfarandet för människor som rest in i EU för att söka asyl skall förläggas utanför EU. Motionärerna vill också att rådets betraktande av asylrätten som nådegåva och inte en rättighet skall fördömas. Det görs ofta gällande att flertalet asylsökande inte har några verkliga asylskäl. Nästan alla asylsökande kommer emellertid från länder där det pågår krig eller väpnad konflikt eller grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Det finns ingen koppling mellan ursprungsländers fattigdom och migrationstrycket mot Sverige anser motionärerna.

Mona Jönsson (mp) anger i motion 2003/04:Sf7 yrkande 1 att Sverige i större utsträckning bör undvika att med stöd av Dublinförordningen skicka människor till annat land för att få asylansökan prövad.

I motion 2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkandena 23, 25 och 26 anges att principen om non-refoulement skall vara absolut. Stater får inte skicka tillbaka flyktingar till länder där de riskerar bl.a. tortyr. Motionärerna anser att det faktum att Sverige fällts åtta gånger i FN:s kommitté mot tortyr visar på brister i asylhanteringen. Sverige måste införa en konventionsenlig definition av tortyr. Vidare anser motionärerna att Sverige skall tillämpa en mer generös tolkning av Dublinförordningen och att tillämpningen av förordningen inte kan anses förenlig med barnkonventionen. Tillräcklig hänsyn tas inte till om det finns anhöriga i Sverige eller om det första asyllandet skickar tillbaka personen till misär eller tortyr. Asylskälen bör prövas i Sverige när det gäller barnfamiljer. I motionen begärs tillkännagivanden om detta.

I motion 2003/04:U275 yrkande 1 av Annelie Enochson m.fl. (kd, fp, c, v) begärs ett tillkännagivande om att de uiguriska flyktingarna från Kina som har sökt asyl i Sverige skall ges en fristad här.

Utskottets ställningstagande

Frågor som rör internationellt skydd och definition av begreppet flykting har de senaste åren diskuterats i olika forum internationellt och inom EU. UNHCR har sett över flyktingbegreppet enligt Genèvekonventionen och hållit globala konsultationer med konventionsländerna. Översynen har utmynnat i en handlingsplan för internationellt skydd, Agenda for Protection. Inom EU har nyligen en politisk överenskommelse träffats om kommissionens förslag till direktiv om miniminormer för när en medborgare i tredjeland och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning, det s.k. skyddsgrundsdirektivet. Direktivet innehåller bestämmelser för fastställande av vilka av de personer som söker internationellt skydd som skall anses uppfylla villkoren för flyktingstatus och vilka som skall anses berättigade till subsidiärt skydd. Rådet uppmanade sina förberedande organ att slutredigera

texten så att direktivet kan antas inom den tidsfrist som anges i fördraget, dvs. före den 1 maj 2004.

I kommissionens förslag till skyddsgrundsdirektiv (KOM(2001) 510) ges följande riktlinjer för tolkningen av förföljelsegrunden tillhörighet till en viss samhällsgrupp. En grupp skall anses utgöra en särskild samhällsgrupp, särskilt när gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras, eller består av personer som har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den, eller gruppen har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen. Vidare kan beroende på omständigheterna i ursprungslandet en särskild samhällsgrupp omfatta en grupp grundad på en gemensam egenskap, t.ex. sexuell läggning. Sexuell läggning får inte tolkas så att det innefattar handlingar som anses brottsliga enligt medlemsstaternas nationella lagstiftning. Könrelaterade aspekter kan beaktas, utan att dessa i sig ger upphov till en presumtion för denna artikels tillämplighet. Den definition av förföljelsegrunden som lämnas i förslaget anger den minimistandard som staterna skall iaktta och hindrar inte att en enskild medlemsstat tillämpar mer generösa principer.

Utredningen om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning som nyligen lagt fram sitt betänkande Flyktingskap och könrelaterad förföljelse (SOU 2004:31) föreslår att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning inryms i flyktningbegreppet och att den s.k. könsbestämmelsen i 3 kap. 3 § första stycket 3 utlänningslagen utgår. Enligt utredningen ger utlänningslagens flyktingdefinition enligt dess nuvarande formulering utrymme för en tolkning som inrymmer könrelaterad förföljelse. Övervägande skäl talar emellertid enligt utredningen för att det direkt av lagtexten skall framgå att vid prövningen av en asylansökan skall beaktas att förföljelse som har sin grund i en utlännings kön eller sexuella läggning kan ligga till grund för flyktingskap. Det bör enligt utredningen överlämnas åt de rättstillämpande myndigheterna att utveckla de närmare förutsättningarna för tolkningen och det kommer även framgent att finnas behov av att ge uppehållstillstånd av humanitära skäl åt dem som riskerar könrelaterad förföljelse och som av olika orsaker inte uppfyller kriterierna för flyktingskap.

Utskottet kan konstatera att det finns en bred uppslutning bakom kravet att flyktingbegreppet bör vidgas till att omfatta även personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. Utskottet ser också positivt på att det inom EU nu nåtts en politisk överenskommelse om skyddsgrundsdirektivet och att utredningen om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning har lagt fram förslag om att personer som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning skall kunna betraktas som flyktingar enligt 1951 års Genèvekonvention. Utredningens betänkande kommer nu att remissbehandlas. Utskottet anser att beredningen av förslagen bör avvaktas och avstyrker därför motionerna 2003/04:Sf8 yrkandena 2 och 3, 2003/04:Sf244, 2003/04:Sf249 yrkande 2, 2003/04:Sf257 yrkande 18,

2003/04:Sf304, 2003/04:Sf348, 2003/04:Sf354, 2003/04:Sf357 yrkandena 14 och 15, 2003/04:Sf403 yrkandena 16 och 17, 2003/04:K418 yrkandena 3 och 7–9, 2003/04:L350 yrkande 17, 2003/04:U255 yrkande 19 samt 2003/04:U277 yrkande 2.

Flyktingar och övriga skyddsbehövande har rätt till uppehållstillstånd i Sverige. I samband med prövningen av en asylansökan skall den beslutande myndigheten ta hänsyn till eventuella verkställighetshinder. Framkommer det att beslutet inte kommer att kunna verkställas bör ett beslut om avlägsnande inte fattas. Uppstår eller framkommer hinder mot verkställighet först efter ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning finns dessutom regler om hinder mot verkställighet i 8 kap. utlänningslagen. Enligt 1 § får en avvisning eller en utvisning aldrig verkställas till ett land om det finns skälig anledning att tro att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller med kroppsstraff eller att utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Inte heller får avvisningen eller utvisningen verkställas till ett land där personen inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land där han eller hon skulle vara i sådan fara (principen om non-refoulement). Utskottet vill understryka att verkställighetshindret enligt 1 § är absolut.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundna av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där sökandens liv eller frihet hotas på grund av hans eller hennes ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning, alltid skall tillämpas. Detta gäller givetvis även i förhållande till Dublinförordningen. Förordningen, som bygger på principen om första asylland, syftar till att bl.a. garantera de asylsökande tillgång i praktiken till ett förfarande för att avgöra flyktingstatus men också att förebygga missbruk av asylförfarandet. Av förordningen framgår att medlemsstaterna i varje enskilt fall skall göra en individuell bedömning av om det föreligger omständigheter som gör att en asylansökan skall prövas av ett annat land än det som huvudregeln anger.

Förra året tog Storbritannien upp en diskussion i Europeiska rådet om nya metoder för att ge internationellt skydd. Förslagen tog fasta på nödvändigheten att medelst t.ex. bistånd angripa flyktorsaker samt att öka skyddet i närområdet genom bl.a. en förbättring av UNHCR:s kapacitet att snabbt reagera på plötsliga förflyttningar. Vidare behandlades inrättandet av skyddszoner i de asylsökandes närområde och i transitområden.

Vid ett rådsmöte i juni 2003, där kommissionen presenterade meddelandet Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem, tog Sverige kraftigt avstånd från framför allt tankarna på s.k. skyddszoner. Före juni 2004 skall kommissionen presentera en rapport om hur skyddsbehövande personer på ett mer ordnat sätt skall kunna beredas skydd i EU. Kommissionen skall också, i samråd med UNHCR och berörda stater, utreda på vilket sätt skydd bättre kan beredas i de skyddsbehövandes närområde.

Utskottet noterar att Sverige, som nämnts, även har tagit avstånd från att det i en s.k. Convention Plus-överenskommelse enligt ett förslag av UNHCR skulle kunna ingå att asylsökande sänds till en skyddszon i ett annat land för att där få sin asylansökan prövad. Utskottet delar regeringens bedömning i skrivelsen att den som söker asyl måste tillåtas stanna kvar i ansökningslandet i varje fall till dess ansökan blivit prövad i första instans.

Utskottet, som kan konstatera att svensk lag till fullo överensstämmer med Europakonventionen och med FN:s tortyrkonvention, utgår från att regeringen även fortsättningsvis noggrant granskar de fall där kritik har uttalats mot Sverige. Utskottet vill vidare peka på att det i Dublinförordningen anges att en medlemsstat dels alltid får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare, dels får sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl. Rekvisiten för vad som är att anse som humanitära skäl anges vara särskilt familjeskäl och kulturellt betingade faktorer. Genom förordningen har en, i förhållande till Dublinkonventionen, effektivare och snabbare procedur skapats där bl.a. barns ställning stärks, liksom rätten för familjemedlemmar att få sina asylansökningar prövade av en och samma medlemsstat. Utskottet vill också peka på att det inom EU nyligen har träffats en politisk överenskommelse om skyddsgrundsdirektivet. Härigenom kommer gemensamma miniminormer att gälla inom EU för fastställande av vilka av de personer som söker internationellt skydd som skall anses uppfylla villkoren för flyktingstatus och vilka som skall anses berättigade till subsidiärt skydd samt om vilka rättigheter och förmåner som tillkommer de personer som åtnjuter flyktingstatus eller subsidiärt skydd.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf6 yrkande 4, 2003/04:Sf7 yrkande 1, 2003/04:Sf249 yrkande 14, 2003/04:Sf257 yrkandena 3–5, 12 och 13, 2003/04:Sf357 yrkandena 23, 25 och 26 samt 2003/04:Sf403 yrkandena 6 och 7.

När det gäller frågan om möjligheten för en person att välja vilket land han eller hon vill söka skydd i kan utskottet konstatera att principen om första asylland fortsatt bör gälla som utgångspunkt för prövningen av en asylansökan. Utskottet avstyrker motion 2003/04:Sf257 yrkande 10.

Enligt kommissionens förslag KOM(2002) 326 till direktiv om förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus, det s.k. asylprocedurdirektivet, skall miniminormer fastställas för medlemsstaternas asylprocedurer. Medlemsstaterna ges enligt förslaget en möjlighet att använda sig av principen om säkert tredjeland vid prövningen av asylansökningar. Fastställandet av om ett land skall anses som ett säkert tredjeland skall i sådana fall ske enligt vissa principer angivna i bilaga till direktivet. Väsentligt är kravet på att landet måste betraktas som ett säkert tredjeland för den enskilde asylsökanden.

Den parlamentariska utredningen om en ny instans- och processordning i utlänningsärenden (NIPU) har i sitt slutbetänkande Ökad rättssäkerhet i asylärenden (SOU 1999:16) i samband med övervägandena om en s.k. snabbprocess för uppenbart ogrundade ansökningar föreslagit en särskild ordning för vissa tredjeländer som typiskt sätt kan anses vara säkra första asylland.

Kommittén menade att för att detta skall kunna tillämpas skall regeringen ha fört upp landet i fråga på en särskild förteckning.

Utskottet har i yttrande 1997/98:SfU4y till utrikesutskottet över proposition 1997/98:58 Amsterdamfördraget beträffande det s.k. asylprotokollet eller Aznarprotokollet framhållit att Sverige alltid i internationella sammanhang lagt stor vikt vid att verka för en solidarisk ansvarsfördelning och för att stärka flyktingars rättsliga skydd. Utskottet kunde inte godta någon som helst inskränkning av Genèvekonventionen och dess tilläggsprotokoll och andra internationella åtaganden avseende asyl. Utskottet delade också regeringens uppfattning att protokollet inte inskränker medlemsstaternas skyldigheter enligt flyktingkonventionen. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

När det gäller listor över säkra länder vill utskottet understryka att inget land kan frångå skyldigheten enligt Genèvekonventionen att varje person har rätt till en individuell prövning av sina asylskäl.

Med det anförda avstyrker utskottet motion 2003/04:Sf403 yrkandena 9 och 10.

Vad gäller motionsyrkanden om avvísningar eller utvisningar till vissa länder förutsätter utskottet att en bedömning av skyddsbehovet alltid sker individuellt vid prövningen av uppehållstillståndsfrågor varvid omständigheterna i det enskilda fallet och situationen i hemlandet beaktas. Motion 2003/04:U275 yrkande 1 om uiguriska flyktingar avstyrks med det anförda.

Upphållstillstånd av humanitära skäl

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om innebörden av begreppet humanitära skäl.

Jämför reservationerna 26 (kd, c), 27 (fp) och 28 (mp).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 4 § 5 UtL får uppehållstillstånd ges till en utlänning som av humanitära skäl bör få bosätta sig i Sverige.

Motioner

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6 tillkännagivanden om en förändring av utlänningslagstiftningen för att möjliggöra en mer generös tolkning av begreppet humanitära skäl, om att förutom klara medicinska vårdbehov även vistelsetid samt integration skall tas i beaktande vid bedömning av humanitära skäl samt om att integration och vistelsetid skall tillmätas särskild betydelse i barnärenden.

I motion 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 18 anges att begreppet humanitära skäl i utlänningslagen måste förtydligas.

Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (kd) begär i motion 2003/04:Sf271 yrkande 1 att översynen av utlänningslagen omfattas av en ordentlig studie av rättstillämpningen vid humanitära skäl och barnets bästa.

I motion 2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att svårt sjuka barn skall få uppehållstillstånd av humanitära skäl.

I flerpartimotionen 2003/04:Sf253 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, fp, c) begärs ett tillkännagivande om en lagstiftning för att garantera att påbörjade vårdkedjor för asylsökande inte bryts. Motionärerna anser att i sådana fall bör permanenta uppehållstillstånd ges.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkande 2002/03:SfU8 avstyrkt liknande motionsyrkanden. Utskottet har då anfört följande. Möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl fanns redan före 1989 års utlänningslag. En genomgång av gällande praxis gjordes av Invandrapolitiska kommittén, SOU 1983:29. Där angavs att uppehållstillstånd undantagsvis skall kunna ges åt utlänningar som kan anföra mycket starka humanitära skäl för att få stanna i landet. I förarbetena till 1989 års utlänningslag anges i fråga om vilka personer som kan omfattas bl.a. personer som på grund av sjukdom eller andra personliga förhållanden inte bör nekas uppehållstillstånd här eller personer som inte omfattas av asylreglerna men där det ter sig inhumant att tvinga personen att återvända på grund av förhållandena i det andra landet, t.ex. ett pågående krig. I utskottets betänkande 1996/97:SfU5 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv angavs att något förslag till ändrad lagstiftning vad avser uppehållstillstånd av humanitära skäl inte lagts fram i proposition 1996/97:25. Enligt propositionen kommer, genom de nya skyddsregler som föreslås för andra skyddsbehövande än flyktingar, humanitära skäl i fortsättningen främst att avse dem som har renodlat humanitära skäl. I ett vägledande regeringsavgörande anges att behovet av vård skall avse en livshotande sjukdom för vilken vård inte kan beredas i hemlandet eller ett handikapp av synnerligen allvarlig art. I samband med att portalparagrafen om barnets bästa infördes 1997 betonade regeringen att de humanitära skälen bör kunna vara av något mindre allvar och tyngd när ett barn berörs. Bland annat lång vistelse i Sverige, barnens anknytning hit och föräldrarnas hälsa bör vägas in. Enligt ett regeringsavgörande kan även släktskap i kombination med skäl av humanitär art motivera ett uppehållstillstånd.

Lagrådet uttalade i sitt yttrande över regeringens lagrådsremiss om en ny instans- och processordning i utlänningsärenden hösten 2002 bl.a. att utformningen av bestämmelsen om humanitära skäl överlåter till den beslutande myndigheten/domstolen att avgöra vad som skall anses vara tillräckliga humanitära skäl. Lagrådet hade därför principiella invändningar mot att lagförslaget även bemyndigade regeringen att meddela föreskrifter om bl.a. uppehållstillstånd av humanitära skäl. Lagrådet, som anförde att de ytterligare

kriterier som skall gälla måste framgå av lagen, ansåg att detta borde övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Den parlamentariska kommitté som tillsatts för att se över utlänningslagstiftningen, Utlänningslagskommittén, skall bl.a. lämna förslag till – utifrån förarbeten och författningar samt en kartläggning av praxis – hur förutsättningarna för uppehållstillstånd av humanitära skäl skall preciseras i lag. Kommittén skall lämna förslag med utgångspunkt i den lagrådsremiss med förslag till ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden som regeringen beslutade om den 6 juni 2002 samt Lagrådets yttrande från den 9 oktober 2002 (dir. 2003:28). Kommittén skall avsluta sitt arbete senast den 1 juni 2004.

Med hänvisning till det anförda och då kommitténs arbete bör avvaktas avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6, 2003/04:Sf253, 2003/04:Sf271 yrkande 1, 2003/04:Sf357 yrkande 9 och 2003/04:Sf403 yrkande 18.

Barnets bästa

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om innebörden av begreppet barnets bästa.

Jämför reservation 29 (fp, kd, c, mp)

Motioner

I motionerna 2003/04:Sf249 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 7 och 2003/04:So504 av Marita Aronson m.fl. (fp) yrkande 33 begärs tillkännagivanden om att bestämmelserna om barnets bästa bör ses över så att barnkonventionen uppfylls fullt ut även vad gäller asylsökande barn.

I motionerna 2003/04:Sf8 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 4 och 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 23 begärs tillkännagivanden om att barnets bästa oreserverat skall sättas främst i utlänningsärenden.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begär i motion 2003/04:Sf357 yrkande 5 ett tillkännagivande om att utlänningslagens portalparagraf skall prioriteras framför samhällsintresset av en reglerad invandring.

Utskottets ställningstagande

I samband med att den s.k. portalparagrafen om barnets bästa infördes i utlänningslagen anförde regeringen (prop. 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv) att barnets bästa är en omständighet som skall beaktas bland andra intressen vid utformningen av de svenska invandringsreglerna. Många gånger måste en avvägning göras mellan alternativ som har såväl goda som dåliga konsekvenser för barnet. Avgörande vid bedömningen av barnets bästa borde enligt regeringen vara i vilken grad barnet i sin psykosociala utveckling kan antas ta bestående skada av att flytta tillbaka till hemlandet, att

skilja från de oftast tillfälliga påfrestningar som en flyttning till andra miljöer ofta innebär för ett barn. I sitt betänkande 1996/97:SfU5 fann utskottet det mycket värdefullt att hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt, genom införandet av portalbestämmelsen, sattes i fokus och att lagen därigenom kom att genomsyras av den hänsyn som måste tas till barn vid lagens tillämpning. Utskottet betonade även hur viktigt det är att ett sådant synsätt också präglar myndigheternas arbete. Utskottet delade regeringens uppfattning att prövningen av barnets bästa inte generellt får tillåtas att ta över samhällsintresset att reglera invandringen. Utskottet finner inte anledning att nu göra annan bedömning.

I direktiven till den tidigare nämnda parlamentariska kommittén som skall göra en översyn av utlänningslagstiftningen anges att kommittén bl.a. skall rikta särskild uppmärksamhet på hur den år 1997 införda portalparagrafen i utlänningslagen om barnets bästa har kommit till uttryck i bedömningar huruvida tillräckligt starka humanitära skäl för uppehållstillstånd skall anses föreligga i ärenden där barn är berörda. Kommitténs arbete skall vara avslutat senast den 1 juni 2004.

Kommitténs arbete bör avvaktas. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2003/04:Sf8 yrkande 4, 2003/04:Sf249 yrkande 7, 2003/04:Sf357 yrkande 5, 2003/04:Sf403 yrkande 23 och 2003/04:So504 yrkande 33

Upphållstillstånd efter viss tid m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om uppehållstillstånd efter viss tid och om uppehållstillstånd för gömda personer.

Jämför reservationerna 30 (v) och 31 (fp, c, mp).

Motioner

Ulla Hoffmann m.fl. (v) begär i motion 2003/04:Sf257 yrkande 19 att regeringen skall återkomma med förslag om sådan ändring av utlänningslagen att den som väntat längre tid än 18 månader på ett lagakraftägande avlägsnandebeslut automatiskt skall beviljas permanent uppehållstillstånd, om det inte finns synnerliga skäl som talar däremot.

I motion 2003/04:Sf254 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, fp, kd, c) begärs ett tillkännagivande om amnesti för de flyktingar som vistats i landet 18 månader eller längre. Under en begränsad tid på cirka tre månader bör alla asylsökande som befinner sig i asylprocessen eller har genomgått asylprocessen och varit 18 eller fler månader i landet erbjudas ett permanent uppehållstillstånd. Detta bör gälla oavsett om man är gömd eller ej.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) anser i motion 2003/04:Sf249 yrkande 23 att som en unik engångsåtgärd bör gömda flyktingar beviljas amnesti.

Också i motion 2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 10 begärs en engångsamnesti för flyktingar som lever gömda.

Martin Nilsson m.fl. (s) begär i motion 2003/04:Sf375 ett tillkännagivande om att nyfödda barn vars båda föräldrar har permanent uppehållstillstånd automatiskt skall ges uppehållstillstånd i Sverige. Att avskaffa ansökningsprocessen skulle dels frigöra resurser på Migrationsverket, dels undanröja särbehandling och bidra till integrationen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare och senast i betänkande 2002/03:SfU8 behandlat motionsyrkanden om uppehållstillstånd efter viss tid och då uttalat att varje ansökan om uppehållstillstånd skall prövas individuellt. Utskottet uttalade att det måste vara en rättssäker process där samtliga omständigheter och skäl för beslutet utreds. I begreppet rättssäker lade då utskottet även frågan om tidsutdräkten och påtalade att självklart får handläggningstiden inte vara orimligt lång. Utskottet ansåg sig inte kunna ställa sig bakom yrkanden om att ett uppehållstillstånd skall ges enbart på den grund att en viss tid förflutit. Utskottet vidhåller denna inställning.

Utskottet kan inte tillstyrka en ordning där personer som fått avslag på en asylansökan och som håller sig gömda för att undgå verkställighet av ett avvísings- eller utvisningsbeslut enbart på den grunden beviljas uppehållstillstånd. Prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd skall ske individuellt i förhållande till gällande lag.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 23, 2003/04:Sf254, 2003/04:Sf257 yrkande 19 och 2003/04:Sf357 yrkande 10.

Utskottet har förståelse för uppfattningen i motion 2003/04:Sf375 att nyfödda barn vars båda föräldrar har permanent uppehållstillstånd bör kunna ges uppehållstillstånd i Sverige utan ansökan. Utskottet förutsätter att regeringen initierar en sådan ändring om det kan anses behövligt. Utskottet anser att ett tillkännagivande härom inte behövs. Utskottet avstyrker motionen.

Verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om familjesplittring vid verkställighet och om närvaro av medborgarvitne vid verkställighet.

Jämför reservationerna 32 (fp, kd, c) och 33 (mp).

Motioner

I motionerna 2003/04:Sf249 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 8 och 2003/04:So504 av Marita Aronson m.fl. (fp) yrkande 34 begärs tillkännagivanden om åtgärder för att undvika att familjer splittras i samband med förvarstagning och verkställighet av avvísning.

Gunnar Nordmark (fp) begär i motion 2003/04:Sf313 ett tillkännagivande om att grund för avvisning från Sverige inte föreligger om det innebär att minderårig berövas umgänget med den ena eller båda föräldrarna.

Solveig Hellquist (fp) anser i motion 2003/04:Sf267 att asylsökande barn som är föremål för utredning inom socialtjänsten inte skall kunna avvisas under pågående utredning. Enligt motionären kan missförhållanden i familjen i vissa fall bero på föräldrarnas psykiska ohälsa och osäkra tillvaro. Föräldrarna måste få kvalificerad hjälp att återta sin föräldraroll innan en avvisning sker.

I motion 2003/04:Sf8 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 7 anges att det finns en brist på humanitet och respekt för barnen vid utvisning och avvisning. Speciella hänsyn måste tas till barn som kommer till Sverige som asylsökande. Bestämmelserna i föräldrabalken rörande hämtning vid vårdnads- och umgängestvister bör därför införas i utlänningslagen.

I motion 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkandena 26 och 35 begärs tillkännagivanden om barnperspektivet vid utvisning och avvisning och att utvisnings- och avvisningsbeslut som leder till familjesplittring skall inhiberas, såvida synnerliga skäl ej föreligger.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begär i motion 2003/04:Sf357 yrkande 22 ett tillkännagivande om att ett medborgarvittne bör närvara vid avvisningar för att säkerställa att dessa inte genomförs på ett kränkande och omänskligt sätt.

Utskottets ställningstagande

I utlänningslagen regleras inte särskilt frågan om hur verkställighet av ett avvisningsbeslut skall ske men enligt den praxis som utlänningsmyndigheterna följer skall familjer inte splittras vid en avvisning. Utskottet kan konstatera att en avvägning i det enskilda fallet alltid måste ske och utgår från att myndigheterna beaktar utlänningslagens bestämmelse om att barnets bästa särskilt skall beaktas. Detta gäller självklart även då det är fråga om verkställighet av ett avvisningsbeslut.

I ett frågesvar den 12 november 2003 underströk justitieministern, med anledning av en fråga om polisingripande vid avvisning, att portalparagrafen i utlänningslagen om barnets bästa alltid skall beaktas vid verkställigheten av ett avvisningsbeslut som berör barn. Ministern anförde bl.a. att avvisnings- eller utvisningsärenden som inte går att lösa på frivillig väg som en sista utväg överlämnas till polisen för verkställighet. Gäller det barnfamiljer krävs särskild kompetens och hänsyn. I polisens grundutbildning ingår träning i att hantera svåra situationer och för att främja barnperspektivet i stort har polismyndigheterna satsat på utbildning och information.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf8 yrkande 7, 2003/04:Sf249 yrkande 8, 2003/04:Sf267, 2003/04:Sf313, 2003/04:Sf403 yrkandena 26 och 35 samt 2003/04:So504 yrkande 34.

Utskottet finner inte skäl att förorda att ett s.k. medborgarvittne skall närvara vid verkställigheten av beslut om avvisning eller utvisning. Motion 2003/04:Sf357 yrkande 22 avstyrks.

Visering

Viseringsplikt och besöksvisum

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om dels viseringspliktiga länder, dels praxis vid besöksvisum, dels turistvisum, dels norra Irak.

Jämför reservationerna 34 (fp, v), 35 (fp, kd, v, mp), 36 (mp) och 37 (v).

Gällande ordning

Av 1 kap. 3 § UtIL framgår att en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige skall ha visering om inte utlänningen är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Regeringen får föreskriva undantag från kravet på visering. Undantagen finns angivna i 2 kap. 4 och 5 §§ UtIF och omfattar bl.a. medborgare i EU-länderna.

Enligt Schengenavtalet gäller i princip att ett visum som är beviljat i ett EU-land (utom Storbritannien och Irland) eller i Norge och Island gäller för besök i samtliga dessa länder.

I förordning EG nr 539/2001 regleras vilka länders medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav.

Skrivelsen

Av skrivelsen framgår att arbetet med att öka harmoniseringen av viseringspolitiken inom EU och Schengenstaterna fortsätter och att ett stort antal rättsakter har antagits under 2003. Dessa har i huvudsak syftat till att underlätta viseringsförfarandet för vissa grupper samt att harmonisera, förtydliga och modernisera reglerna i de gemensamma konsulära anvisningarna. Beslut har också fattats om ändring av de avgifter som tas ut i samband med en visering.

I skrivelsen anges att inom ramen för Schengensamarbetet har Frankrike lagt fram ett förslag om ett utökat samarbete vad gäller s.k. Schengenrepresentation. I dag kan en medlemsstat utfärda viseringar för en annan medlemsstats räkning under förutsättning att den andra medlemsstaten inte har någon utlandsmyndighet på den aktuella orten. Förslaget från Frankrike syftar till att möjliggöra att en medlemsstat representerar en annan medlemsstat trots att den andra medlemsstaten har en utlandsmyndighet på orten. Sverige stöder detta förslag som bl.a. skulle innebära positiva effekter för öppnandet av en svensk och finsk ambassad i Bratislava med ett nära svensk-finskt samarbete för konsulära ärenden och migrationsfrågor.

I slutsatserna från Europeiska rådet i Laeken i december 2001 och i Sevilla i juni 2002 betonades vikten av att inrätta ett gemensamt europeiskt system för utbyte av viseringsinformation (VIS). Kommissionen har lagt fram en genomförbarhetsstudie och har av rådet uppmanats att fortsätta sitt förberedande arbete med utvecklingen av VIS. Rådet förväntas enligt skrivelsen ge de nödvändiga politiska riktlinjerna för de grundläggande delarna av VIS senast i december 2003. Häri ingår även den finansiella delen, strategin för att genomföra systemet samt valet av biometriska data.

Motioner

Allmänt om visumpolitiken

Lars Leijonborg m.fl. (fp) anser i motion 2003/04:Sf249 yrkande 17 att Sverige måste aktivt verka för att korta listan av viseringspliktiga länder.

Ulla Hoffmann m.fl. (v) anser i motion 2003/04:Sf257 yrkande 20 att regeringen i EU bör verka för att korta listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte i strid med Genèvekonventionens tanke skall användas för att stänga ute flyktingar.

Visum vid besök

I motion 2003/04:Sf388 av Bo Könberg m.fl. (fp) yrkande 5 begärs en enklare, snabbare och mer generös besöksviseringspolitik.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion 2003/04:Sf403 yrkande 42 ett tillkännagivande om rutiner och praxis vid svenska ambassader för besöksvisum. Administrativa hinder som exempelvis att visumansökningar via fullmakt inte accepteras bör tas bort. Motionärerna, som inte kan acceptera att anhöriga och närstående förvägras att besöka de sina, anser att Sverige bör vara mycket generöst vid tillämpningen.

I motion 2003/04:Sf257 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) yrkande 21 anges att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begär i motion 2003/04:Sf357 yrkande 21 ett tillkännagivande om generösare utfärdande av besöksvisum.

Också Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (s) begär i motion 2003/04:Sf337 ett tillkännagivande om en generösare tillämpning när det gäller besöksvisering för nära anhöriga.

Övriga visumfrågor

I motion 2003/04:So568 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om kartläggning av vilka som får avslag respektive beviljas turistvisum till Sverige, och av vilka skäl. Motionärerna är oroliga för att HBT-personer diskrimineras.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion 2003/04:Sf302 yrkandena 3 och 4 tillkännagivanden om att utbytesstudenter från irakiska Kurdistan dels lever under ett ständigt hot från regimen i Bagdad, dels inte kan få tillgång till nödvändiga resedokument. En restriktiv hållning när det gäller beviljande av visum har lett till att alla vägar är stängda. Resehandlingar bör därför kunna utställas av FN. Ett utbyte skulle enligt motionärerna vara till gagn för hela regionens uppbyggnad.

Utskottets ställningstagande

Av det av riksdagen godkända betänkandet Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv (bet. 1996/97:SfU5, rskr. 1996/97:80) framgår att det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att kontakter mellan människor i olika länder underlättas, i fråga om såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla den reglerade invandringen.

Beträffande förhållandet mellan viseringspolitik och möjligheten att söka asyl har utskottet tidigare, senast i betänkande 2002/03:SfU8, vidhållit den uppfattning som kommit till uttryck i proposition 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv, nämligen att viseringskrav endast i mycket liten utsträckning torde hindra människor från att söka skydd, men att det däremot kan vara ett hinder för dem att söka asyl just i Sverige samt att det inte finns någon rätt för asylsökande att själv välja asyländ. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Utskottet vill också åter nämna att genom förordning EG nr 539/2001 om vilka länders medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav harmoniseras viseringspolitiken fullt ut vad avser landförteckningarna, vilket i sin tur innebär att det inte längre finns några tredjeländer för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder skall omfattas av viseringskrav eller inte. Återigen vill utskottet understryka vikten av att Sverige inom EU fortsatt aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 17 och 2003/04:Sf257 yrkande 20.

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden som rör frågor om besöksvisum (se senast bet. 2002/03:SfU8). Utskottet har därvid redogjort för Anhörigkommitténs betänkande Vår anhöriginvandring (SOU 2002:13). När det gäller frågan om viseringskrav liksom visum för släktbesök har kommittén angett att målet för viseringspolitiken, att möjliggöra kontakter och besök, uppfylls genom att Sverige beviljar en stor del – mellan 85 och 90 % – av de dryga 200 000 ansökningar i viseringsärenden som avgörs varje år. Regeringens tidigare gjorda uttalanden om vikten av en så generös viseringspolitik som möjligt borde dock enligt kommittén få större genomslag. Kommittén gjorde bedömningen att det är viktigt att besöksmöjligheterna för släktingar inte begränsas mer än nödvändigt men gjorde också bedömningen att det är

svårt att utfärda mer precisa riktlinjer för var gränsen skall gå. Just den individuella bedömning som skall göras i varje fall talar enligt kommittén för att riktlinjerna måste ges ett ganska allmänt innehåll. Utskottet, som delade Anhörigkommitténs bedömning att det är viktigt att besöksmöjligheterna för släktingar inte begränsas mer än nödvändigt, uttalade att en strikt viseringspolitik särskilt hårt drabbar invandrare som inte själva har möjlighet att resa till hemlandet för släktbesök. Utskottet framhöll vikten av att varje visumansökan noga prövas utifrån de individuella omständigheterna.

Utskottet, som inte finner skäl att nu göra någon annan bedömning, konstaterar också att Utlänningslagskommittén skall lämna förslag till – utifrån förarbeten och författningar samt en kartläggning av praxis – hur förutsättningarna för visering skall preciseras i lag (dir. 2003:28).

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2003 framgår att utlandsmyndigheterna själva avgjorde 96 % av ansökningarna medan resterande 4 % skickades vidare till Migrationsverket för beslut. Av det totala antalet visumansökningar beviljades 85 %. Handläggningstiden för de ansökningar som utlandsmyndigheterna fattat beslut i har under 2003 normalt inte överstigit en vecka och Migrationsverkets genomsnittliga handläggningstid var 21 dagar.

Med det anförda och med hänsyn till beredningen av Anhörigkommitténs betänkande och att Utlänningslagskommitténs arbete bör avvaktas anser utskottet att riksdagen inte bör göra något uttalande med anledning av motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 21, 2003/04:Sf337, 2003/04:Sf357 yrkande 21, 2003/04:Sf388 yrkande 5 och 2003/04:Sf403 yrkande 42. Motionerna avstyrks.

Som framgår ovan beviljas en mycket stor andel av visumansökningarna. Beslut om visering fattas mot bakgrund av en sammanvägning av de specifika förhållanden som råder i varje enskilt fall. Utskottet kan inte ställa sig bakom yrkande 27 i motion 2003/04:So568 om att det bör ske en kartläggning av vilka, och av vilka skäl, personer får avslag respektive beviljas turistvisum till Sverige. Motionen avstyrks.

Utskottet konstaterar att Sverige sedan ett flertal år ger humanitärt bistånd till norra Irak. Vidare tar Sverige i samarbete med UNHCR emot personer i behov av skydd för vidarebosättning i Sverige. Utskottet vidhåller sin inställning i betänkande 2002/03:SfU8 att när det gäller visum för personer från norra Irak gör utlännings- och utlandsmyndigheterna en prövning i varje enskilt fall. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2003/04:Sf302 yrkandena 3 och 4.

Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om visum för asylsökande och asylansökan i utlandet.

Jämför reservationerna 38 (v, mp) och 39 (kd).

Motioner

När det gäller asylansökan i utlandet begärs i motion 2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 5 ett tillkännagivande om att Sverige inom EU bör ta initiativ till att visumsystemet ses över samt till en undersökning av hur ”nödvisum” till asylsökande skulle fungera.

I motion 2003/04:Sf257 av Ulla Hoffmann m.fl. (v) yrkande 22 begärs att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) anser i motion 2003/04:Sf357 yrkande 17 att regeringen bör se över om ett humanitärt visum som ger en person möjlighet att snabbt lämna en ursprungsregion eller ett transitland som inte erbjuder skydd kan införas. Med detta visum, som bör kunna sökas vid svenska ambassader, skulle personen kunna åka till Sverige för att genomföra asylprövningen.

Utskottets ställningstagande

Viseringsinstrumentet är inte avsett att ta till vara personers behov av skydd. Utlänningslagens bestämmelser uppfyller enligt utskottets uppfattning Genèvekonventionen i fråga om skyldigheten att ge skydd till den som riskerar förföljelse i hemlandet. Sverige tar också emot personer i behov av skydd för vidarebosättning i Sverige, genom den s.k. flyktingkvoten. Detta sker efter samråd med UNHCR.

Vid mötet den 5–6 juni 2003 för rådet för rättsliga och inrikes frågor presenterade kommissionen sitt meddelande Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem, KOM(2003) 315. Kommissionen anser att nya tillvägagångssätt bör rätta sig efter ett visst antal grundprinciper, som komplement till det gemensamma europeiska asylsystem som efterlystes i Tammerfors. Kommissionen föreslår bl.a. att förfaranden för skyddad inresa och återanpassningsprogram bör övervägas.

Med det anförda, och då något tillkännagivande beträffande möjligheten att söka asyl från utlandet enligt utskottets mening inte bör göras, avstyrker utskottet motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 22, 2003/04:Sf357 yrkande 17 och 2003/04:Sf403 yrkande 5.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Den svenska migrationspolitiken (punkt 1)

av Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf249 yrkande 10 och avslår motion 2003/04:Sf297.

Ställningstagande

Det krävs kraftfulla åtgärder för förebyggande av flykt. En samordnad politik i det internationella agerandet är nödvändig och ett ökat stöd bör ges åt olika FN-organ. Det är också viktigt med ett ökat stöd i närområdet. Detta får emellertid aldrig tas som intäkt för en mer restriktiv asylpolitik.

2. Den svenska migrationspolitiken (punkt 1)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf297 och avslår motion 2003/04:Sf249 yrkande 10.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en oberoende kommission för att utvärdera den svenska flyktingpolitiken.

3. Återvandring (punkt 2)

av Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf249 yrkande 11 och

avslår motionerna 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sf403 yrkande 22 samt 2003/04:U257 yrkande 3.

Ställningstagande

Stöd till återvandring för den som så önskar är ett viktigt inslag i en human flyktingpolitik. Åtgärder för återvändande måste dock fullt ut respektera den enskildes valfrihet och konjunkturskäl får aldrig vara en orsak att stimulera flyktingar att återvända.

4. Återvandring (punkt 2)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf403 yrkande 22 och avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 11, 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2 och 2003/04:U257 yrkande 3.

Ställningstagande

Det behövs ett förbättrat och formaliserat återvändandeprogram med seriös och tidig information om stöd vid frivillig återvandring. Tiden i Sverige bör göras meningsfull med studier och praktik, även med avseende på ett återvändande. Fokus bör ligga på kunskaper som kan användas för återuppbyggande av hemlandet.

5. Återvandring (punkt 2)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf302 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 11, 2003/04:Sf403 yrkande 22 och 2003/04:U257 yrkande 3.

Ställningstagande

Irakiska flyktingar bör ges en utbildning som kan vara överförbar vid ett återvändande till hemlandet. Det kan röra sig om utbildning i demokrati, förvaltningskunskap, kvinnors rättigheter och mänskliga rättigheter. Vidare bör regeringen se över möjligheterna till ekonomiskt stöd utöver det generella bidraget för de irakier som har uppehållstillstånd men vill återvända.

6. EU:s flyktingpolitik (punkt 3)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf6 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Sf249 yrkandena 1 och 13, 2003/04:Sf271 yrkande 7, 2003/04:Sf403 yrkandena 1 och 2, 2003/04:K416 yrkande 28 och 2003/04:K419 yrkande 7 samt avslår motion 2003/04:Sf257 yrkandena 9 och 14.

Ställningstagande

EU bör utforma en gemensam migrations- och asylpolitik på Genèvekonventionens grund och asylrätten i Sverige och Europa måste värnas. Åtgärder för ökad solidaritet och öppenhet gentemot omvärlden behövs liksom en mer solidarisk och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtaganden. Vidare bör överströmningseffekter mellan länderna motverkas och inslaget av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik öka.

Regeringen bör arbeta för en så human europeisk migrations- och asylpolitik som möjligt i det asyllagstiftningsarbete som nu pågår inom EU. Om konventets förslag till gemensamma regler på asylområdet antas är det centralt att Sverige verkar för att krav på humanitet och rättssäkerhet uppfylls samt att reglerna inte leder till att Sverige tvingas anpassa sin flyktingpolitik i restriktiv riktning.

7. EU:s flyktingpolitik (punkt 3)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf257 yrkandena 9 och 14 samt avslår motionerna 2003/04:Sf6 yrkandena 5 och 6, 2003/04:Sf249 yrkandena 1 och 13, 2003/04:Sf271 yrkande 7, 2003/04:Sf403 yrkandena 1 och 2, 2003/04:K416 yrkande 28 och 2003/04:K419 yrkande 7.

Ställningstagande

Regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration. Detta gäller exempelvis direktivet om förfaranden för att bevilja och återkalla flyktingstatus, asylprocedurdirektivet. Förslaget har stora brister och måste omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven. Bland annat omfattas inte subsidiärt skydd och en asylansökan kan anses uppenbart ogrundad på nästan vilka

grunder som helst. I dessa fall saknas också rätt att stanna i landet tills ett överklagande prövats.

8. Stöd till de nya medlemsstaterna (punkt 4)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf403 yrkande 3.

Ställningstagande

De nya medlemsstaterna måste ges hjälp och stöd att bygga upp system och kapacitet för att ta emot asylsökande. Kompetent personal måste utbildas vid gränskontroller, migrationsmyndigheter och mottagningsenheter. Vidare bör flyktingfonden utökas för att stödja och uppmuntra en generös flyktingpolitik, inte minst för nya medlemsstater med knappa resurser.

9. Arbetskraftsinvandring (punkt 5)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Anita Sidén (m), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf5 yrkandena 2–5, 7 och 8, 2003/04:Sf331, 2003/04:Sf388 yrkande 1, 2003/04:Sf396 yrkandena 10 och 12–14, 2003/04:Sf403 yrkande 34, 2003/04:Ju447 yrkande 1 och 2003/04:Bo253 yrkande 3 samt bifaller delvis motionerna 2003/04:Sf231, 2003/04:Sf294, 2003/04:Sf341 och 2003/04:Ub397 yrkande 7 samt avstyrker motion 2003/04:Sf293.

Ställningstagande

För att klara tillväxt och välfärd och för att ge människor som saknar flyktingskäl en möjlighet att söka sig hit bör Sverige öppna för en ökad arbetskraftsinvandring. Ett vidgat regelverk för arbetskraftsinvandring skulle ge människor möjlighet till en ny framtid och göra Sverige till en mer dynamisk ekonomi. En ökad arbetskraftsinvandring är också central när det gäller att lyckas med integrationen.

Det bör vara möjligt att vistas i Sverige under begränsad tid, med t.ex. turistvisum, för att söka arbete. Under den tid en person söker arbete skall det finnas ett krav på självförsörjning och ansvar för boendet. Uppehållstillstånd och arbetstillstånd skall beviljas utan vandelsprövning för en person som genom t.ex. ett anställningsavtal kan dokumentera att han eller hon har fått ett

arbete. Arbetstillståndet bör anpassas till anställningsavtalets längd och vid varaktigt arbete bör arbetstillstånd ges för t.ex. fem år. Lön, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor får inte försämrats och reglerna för arbetskraftsinvandring måste utformas så att asylrätten inte urholkas eller missbrukas. Asylsökande får inte behandlas olika beroende på deras arbetssituation.

Vi anser att riksdagen bör markera att tyngdpunkten i den parlamentariska kommitté som nu har fått sina direktiv måste ligga på att ändra regelverket i syfte att vidga arbetskraftsinvandringen. Kommittén bör också enligt vår mening överväga åtgärder för att göra det attraktivt för arbetstagare från länder i och utanför EU/EES att söka sig till Sverige.

10. Trädgårdsnäringens arbetskraftsbehov (punkt 6)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sk401 yrkande 6.

Ställningstagande

För att underlätta trädgårdsföretagens arbetskraftsplanering bör AMS och Migrationsverket medges rätt att bevilja arbetstillstånd för säsongarbetskraft redan från periodens början den 1 januari.

11. Arbetstillstånd efter inresa m.m. (punkt 7)

av Bo Könberg (fp), Anita Sidén (m), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 1, 2003/04:Sf388 yrkande 6 och 2003/04:Sf396 yrkande 11.

Ställningstagande

Den som får ett arbete skall kunna ansöka om arbetstillstånd i Sverige. Uppehållstillstånd och arbetstillstånd bör således kunna sökas både från hemlandet och i Sverige.

12. Gäststuderande (punkt 8)

av Anita Sidén (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf5 yrkande 6, 2003/04:Sf286, 2003/04:Sf365 och 2003/04:Ub290 yrkande 7.

Ställningstagande

I syfte att främja en långsiktig och hög tillväxt i Sverige bör den s.k. återvändarregeln slopas. Gäststuderande bör automatiskt få arbetstillstånd i Sverige för feriearbete under studietiden och för arbete efter examen.

13. Anhöriginvandring (punkt 9)

av Sven Brus (kd), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf357 yrkande 6 och 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37 samt avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkandena 11 och 15, 2003/04:Sf328, 2003/04:Sf388 yrkandena 2–4 samt 2003/04:K418 yrkande 2.

Ställningstagande

Anhöriginvandringen i Sverige och EU bör vidgas. Den s.k. sista länkenbestämmelsen bör återinföras och familjebegreppet i utlänningsärenden bör utvidgas till att omfatta bl.a. äldre föräldrar. Det behövs vidare en mer flexibel lagstiftning där t.ex. antalet månader man levt eller inte levt tillsammans före eller efter uppbrottet från hemlandet inte är avgörande vid prövningen av uppehållstillstånd. Det antagna direktivet om familjeåterförening anger endast minimivillkor varför Sverige inte är förhindrat att ha en generösare lagstiftning. En proposition om invandring för anhöriga utanför kärnfamiljen grundad på Anhörigkommitténs förslag i dessa delar bör snarast föreläggas riksdagen.

14. Anhöriginvandring (punkt 9)

av Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf388 yrkandena 2–4 och 2003/04:K418 yrkande 2 samt avslår motionerna 2003/04:Sf257

yrkandena 11 och 15, 2003/04:Sf328, 2003/04:Sf357 yrkande 6 samt 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37.

Ställningstagande

Det behövs en betydligt mer flexibel och generösare lagstiftning i Sverige och EU när det gäller anhöriginvandring. Oavsett hur familjen ser ut skall dess betydelse som grundläggande social och ekonomisk enhet erkännas av svensk lagstiftning, som den erkänts i en rad internationella konventioner om mänskliga rättigheter. En vidgad anhöriginvandring bör emellertid kompletteras med ett i tid och omfattning begränsat försörjningsansvar. Ansvar bör gälla endast anhöriga till arbetskraftsinvandrare och omfatta den grupp anhöriga som i dag kan invandra som anhöriga.

När det gäller EU-medborgare bör även registrerade partner eller sambor ha generell rätt att följa med sin partner när han eller hon utnyttjar sin rätt till fri rörlighet inom unionen. Regeringen bör i EU-sammanhang verka för att regelverket om fri rörlighet blir icke-diskriminerande med avseende på sexuell läggning.

15. Anhöriginvandring (punkt 9)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf257 yrkandena 11 och 15 samt avslår motionerna 2003/04:Sf328, 2003/04:Sf357 yrkande 6, 2003/04:Sf388 yrkandena 2–4, 2003/04:Sf403 yrkandena 36 och 37 samt 2003/04:K418 yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen bör påkalla omförhandling av familjeåterföreningsdirektivet. Direktivet överensstämmer inte med vad Europeiska rådet beslutade i Tammersfors om att tredjelandsmedborgares rättigheter skall göras så lika EU-medborgarnas rättigheter som möjligt. En rad försämringar har lett till att all återförening utöver kärnfamiljen nu är frivillig för medlemsstaterna. Detta kan inte accepteras.

Eftersom direktivet endast anger miniminormer är Sverige inte förhindrat att återinföra den s.k. sista länken-bestämmelsen eller vidga möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn. Något försörjningskrav för anhöriga bör inte införas.

Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag till mindre restriktiva regler för anhöriginvandringen.

16. Uppehållstillstånd efter inresa (punkt 10)

av Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf396 yrkande 15.

Ställningstagande

Den som ansöker om uppehållstillstånd som anhörig till en person i Sverige måste i dag göra detta vid en svensk ambassad i hemlandet eller i det land där han eller hon bor permanent. Dessa regler bör ändras så att det i dessa situationer även blir möjligt att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige.

17. DNA-analys (punkt 11)

av Anita Sidén (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf208.

Ställningstagande

DNA-prov bör kunna utgöra grund för familjeåterförening i de fall där skriftlig dokumentation saknas eller bedöms ha brister. Huvudregeln bör vara att utförande av DNA-prov medges för att fastställa grund för återförening när detta begärs av enskild person. Regeringen bör återkomma med förslag härom.

18. Fingeravtrycksregister (punkt 12)

av Anita Sidén (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf201.

Ställningstagande

I ett tiotal fall har personer som har uppehållstillstånd som anhöriginvandrare registrerat sig som asylsökande under falsk identitet och därigenom erhållit bidrag. Regler om att även anhöriginvandrare skall omfattas av fingeravtrycksregistret skulle kunna förhindra detta. Regeringen bör därför återkomma med förslag till en sådan regeländring.

19. Utvidgat flyktingbegrepp (punkt 13)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c), Mona Jönsson (mp) och Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf8 yrkandena 2 och 3, 2003/04:Sf249 yrkande 2, 2003/04:Sf357 yrkande 15, 2003/04:Sf403 yrkandena 16 och 17, 2003/04:K418 yrkandena 3 och 7–9 och 2003/04:U255 yrkande 19 samt bifaller delvis motionerna 2003/04:Sf244, 2003/04:Sf257 yrkande 18, 2003/04:Sf304, 2003/04:Sf348, 2003/04:Sf354, 2003/04:Sf357 yrkande 14, 2003/04:L350 yrkande 17 och 2003/04:U277 yrkande 2.

Ställningstagande

EU:s skyddsgrundsdirektiv, om vilket det nyligen nåtts en politisk överenskommelse, ger flyktingstatus åt personer som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning. Vidare har utredningen om förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning nu avgett sitt betänkande. Regeringen bör därför snarast lägga fram förslag till nödvändiga författningsändringar så att flyktingbegreppet vidgas till att omfatta även personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. Vidare bör kompetensen vid invandringsmyndigheterna och beslutsunderlaget om situationen i hemländerna för kvinnor respektive homosexuella ses över. Exempelvis måste kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation i de länder personerna flyr från öka.

20. Dublinärenden m.m. (punkt 14)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf7 yrkande 1, 2003/04:Sf249 yrkande 14, 2003/04:Sf357 yrkandena 25 och 26 samt 2003/04:Sf403 yrkandena 6 och 7 och avslår motion 2003/04:Sf257 yrkande 10.

Ställningstagande

Flyktingbegreppet tolkas fortfarande olika av EU:s medlemsstater. Principen om non-refoulement och Dublinförordningen kan därvid hamna i konflikt med varandra. Vidare har förordningen brister och en alltför restriktiv praxis har utvecklats. Bestämmelserna är komplicerade och svårförutsägbara bl.a.

när det gäller vad som är att anse som en genomresa eller ej. Asylsökande har inte heller rätt att åberopa att vissa tidsfrister har överskridits. Sverige bör därför i högre grad utnyttja möjligheten till undantag och tillämpa en betydligt mer generös tolkning av Dublinförordningen, t.ex. vid sjukdom eller familjeanknytning och särskilt då det gäller barn, varvid prövningen bör ske i Sverige.

21. Dublinärenden m.m. (punkt 14)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf257 yrkande 10 och avslår motionerna 2003/04:Sf7 yrkande 1, 2003/04:Sf249 yrkande 14, 2003/04:Sf357 yrkandena 25 och 26 samt 2003/04:Sf403 yrkandena 6 och 7.

Ställningstagande

Regeringen bör initiera en översyn av Dublinförordningen i syfte att fördelningskriteriet för de asylsökande skall vara de asylsökandes egna val.

22. Avvisningsbeslut vid risk för tortyr (punkt 15)

av Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf6 yrkande 4 och avslår motion 2003/04:Sf357 yrkande 23.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad analys av varför antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr ökat mot Sverige samt vilka åtgärder som behövs för att Sverige inte skall fällas i framtiden.

23. Avvisningsbeslut vid risk för tortyr (punkt 15)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf357 yrkande 23 och avslår motion 2003/04:Sf6 yrkande 4.

Ställningstagande

Principen om non-refoulement skall vara absolut. Stater får inte skicka tillbaka flyktingar till länder där de riskerar bl.a. tortyr. Det faktum att Sverige fällt åtta gånger i FN:s kommitté mot tortyr visar på brister i asylhanteringen. Sverige måste införa en konventionsenlig definition av tortyr.

24. EU-förslag om skyddsgrunder m.m. (punkt 16)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf257 yrkandena 3–5, 12 och 13.

Ställningstagande

FN:s flyktingkommissarie har påtalat vikten av att kärnan i flyktingskyddet inte urholkas utan tillgodoses i det s.k. skyddsgrundsdirektivet. Det har nu nåtts en politisk överenskommelse om direktivförslaget. Regeringen borde ha lagt in sitt veto mot förslaget. Sverige bör nu verka för en grundlig omarbeting av direktivet i syfte att åstadkomma ett godtagbart skydd för flyktingar och andra skyddsbehövande. Direktivet får inte strida mot internationella normer om skydd för de mänskliga rättigheterna.

Det görs ofta gällande att flertalet asylsökande inte har några verkliga asylskäl. Nästan alla asylsökande kommer emellertid från länder där det pågår krig eller väpnad konflikt eller grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Det finns ingen koppling mellan ursprungsländers fattigdom och migrationstrycket mot Sverige. Svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen måste därför stärkas. Vidare bör regeringen fortsatt tillbakavisa förslag om s.k. skyddszoner, dvs. att asylprövningsförfarandet för människor som rest in i EU för att söka asyl skall förläggas utanför EU. Rådets betraktande av asylrätten som en nådegåva och inte en rättighet måste också fördömas.

25. Säkra länder (punkt 17)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf403 yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Asylansökningar skall alltid prövas individuellt. Ett land som följer Genèvekonventionen behöver inte per definition vara ett säkert land för den asylsökande. En lista över ”säkra länder” bör därför inte upprättas. Genom det s.k. Aznarprotokollet (asylprotokollet) berövas EU-ländernas egna medborgare rätten att söka asyl i andra medlemsländer. Detta är en oacceptabel inskränkning då situationer kan uppstå där människor löper fara att förlora livet eller sina mänskliga rättigheter även i Europa. Regeringen bör därför snarast deklarerera hur man kommer att verka för en ändring när det gäller Aznarprotokollet och begreppet säkra länder.

26. Humanitära skäl (punkt 19)

av Sven Brus (kd) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf403 yrkande 18 samt avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6, 2003/04:Sf253, 2003/04:Sf271 yrkande 1 och 2003/04:Sf357 yrkande 9.

Ställningstagande

Enligt många kritiska röster har bedömningen av vad som är humanitära skäl blivit alltmer restriktiv. Tillämpningen av utlänningslagens bestämmelser om uppehållstillstånd av humanitära skäl bör därför ses över.

27. Humanitära skäl (punkt 19)

av Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6 och avslår motionerna 2003/04:Sf253, 2003/04:Sf271 yrkande 1, 2003/04:Sf357 yrkande 9 och 2003/04:Sf403 yrkande 18.

Ställningstagande

Utlänningslagstiftningen måste förändras för att möjliggöra en vidare tolkning av begreppet humanitära skäl. Förutom klara medicinska vårdbehov bör även vistelsetid samt integration tas i beaktande vid bedömning av humanitära skäl. I barnärenden bör vistelsetiden ges särskild betydelse. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda.

28. Humanitära skäl (punkt 19)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf357 yrkande 9 samt avslår motionerna 2003/04:Sf249 yrkandena 3, 4 och 6, 2003/04:Sf253, 2003/04:Sf271 yrkande 1 och 2003/04:Sf403 yrkande 18.

Ställningstagande

Lagstiftningen bör garantera att påbörjade vårdkedjor för asylsökande inte bryts. Svårt sjuka barn bör av humanitära skäl ges permanenta uppehållstillstånd i Sverige. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda.

29. Barnets bästa (punkt 20)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf8 yrkande 4, 2003/04:Sf249 yrkande 7, 2003/04:Sf357 yrkande 5, 2003/04:Sf403 yrkande 23 och 2003/04:So504 yrkande 33.

Ställningstagande

Hänsynen till barnets bästa bör som regel gå före samhällets intresse av att reglera invandringen. Bestämmelserna om barnets bästa bör ses över så att barnkonventionen uppfylls fullt ut även vad gäller asylsökande barn.

30. Upphållstillstånd efter viss tid (punkt 21)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf257 yrkande 19 och avslår motion 2003/04:Sf375.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om sådan ändring av utlänningslagen att den som väntat längre tid än 18 månader på ett lagakraftgäande avlägsnan-

debeslut automatiskt skall beviljas permanent uppehållstillstånd, om det inte finns synnerliga skäl som talar däremot.

31. Gömda personer (punkt 22)

av Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 23 och 2003/04:Sf357 yrkande 10 samt avslår motion 2003/04:Sf254.

Ställningstagande

I samband med att asylprocessen görs betydligt mer human och rättssäker samt migrationspolitiken görs mer solidarisk bör, som en unik engångsåtgärd gömda flyktingar beviljas amnesti. Uppehållstillstånd bör kunna beviljas alla barn och deras familjer som i nuläget sedan lång tid har hållit sig gömda efter att ett avvisningsbeslut har vunnit laga kraft.

32. Familjesplittring (punkt 23)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 23 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 8, 2003/04:Sf403 yrkandena 26 och 35 samt 2003/04:So504 yrkande 34 och bifaller delvis motion 2003/04:Sf8 yrkande 7 samt avslår motionerna 2003/04:Sf267 och 2003/04:Sf313.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att undvika att familjer splittras i samband med förvarstagning och verkställighet av avvisning. Minderåriga bör inte berövas umgänget med den ena eller båda föräldrarna. Barnperspektivet måste genomsyra hela förloppet och särskild respekt visas för barnen vid utvisning och avvisning.

33. Medborgarvittne vid verkställighet (punkt 24)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf357 yrkande 22.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att ett medborgarvitne bör närvara vid avvísningar för att säkerställa att dessa inte genomförs på ett kränkande och omänskligt sätt.

34. Viseringspliktiga länder (punkt 25)

av Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp) och Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 25 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf249 yrkande 17 och 2003/04:Sf257 yrkande 20.

Ställningstagande

Sverige måste aktivt verka för att korta listan av viseringspliktiga länder och för att visumkrav inte i strid med Genèvekonventionens tanke skall användas för att utestänga flyktingar och andra skyddsbehövande från EU.

35. Besöksvisum (punkt 26)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Linnéa Darell (fp), Mona Jönsson (mp) och Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 26 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 21, 2003/04:Sf357 yrkande 21, 2003/04:Sf388 yrkande 5 och 2003/04:Sf403 yrkande 42 samt bifaller delvis motion 2003/04:Sf337.

Ställningstagande

Det är inte acceptabelt att anhöriga och närstående förvägras att besöka sina släktingar. Besöksviseringspolitiken måste göras enklare, snabbare och betydligt mer generös. Vidare bör rutiner och praxis vid svenska ambassader förbättras. Administrativa hinder som exempelvis att visumansökningar via fullmakt inte accepteras bör tas bort. Regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för

att den skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism.

36. Turistvisum (punkt 27)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 27 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:So568 yrkande 27.

Ställningstagande

Det finns en risk för att HBT-personer diskrimineras vid ansökan om visum till Sverige. Regeringen bör därför se till att det genomförs en kartläggning av vilka som får avslag respektive beviljas turistvisum till Sverige, och av vilka skäl.

37. Norra Irak (punkt 28)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 28 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf302 yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

En restriktiv hållning när det gäller beviljande av visum för utbytesstudier har lett till att alla vägar är stängda mellan Sverige och norra Irak. Ett utbyte mellan länderna skulle vara till gagn för hela regionens uppbyggnad och bör möjliggöras. Kurder som lever i norra Irak kan inte heller få tillgång till nödvändiga resedokument. Regeringen bör därför verka för att resehandlingar skall kunna utställas av FN.

38. Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet (punkt 29)

av Mona Jönsson (mp) och Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 22 och 2003/04:Sf357 yrkande 17 och avslår motion 2003/04:Sf403 yrkande 5.

Ställningstagande

En person kan vara i behov av att snabbt lämna en ursprungsregion eller ett transitland som inte erbjuder skydd mot förföljelse. Han eller hon bör i dessa fall kunna ges ett visum till Sverige för att genomföra asylprövningen. Inom EU diskuteras också möjligheten att ge ambassader och beskickningar möjlighet att utfärda visum till skyddsbehövande när dessa befinner sig i hemlandet eller i tredjeland. Ett sådant system får dock endast utgöra ett komplement till det traditionella sättet att söka asyl. Regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av visum i enlighet med det anförda.

39. Visum för asylsökande och asylansökan i utlandet (punkt 29)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sf403 yrkande 5 samt avslår motionerna 2003/04:Sf257 yrkande 22 och 2003/04:Sf357 yrkande 17.

Ställningstagande

Det går i dag inte att söka asyl från utlandet eller att få ett visum till Sverige för att söka asyl här. Detta har till viss del medfört att alltfler människor på flykt ser sig hänvisade till illegala metoder. För att förhindra detta bör en utredning tillsättas med uppgift att undersöka hur ett s.k. nödvisum till asylsökande skulle kunna utformas. Sverige bör vidare inom EU ta initiativ till att visumsystemet ses över.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2003/04:37

Regeringen har till riksdagen överlämnat skrivelse 2003/04:37 Migration och asylpolitik.

Följdmotioner

2003/04:Sf5 av Per Westerberg m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppehållstillstånd och arbetstillstånd skall kunna sökas både från hemlandet och i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det skall vara möjligt att vistas i Sverige under begränsad tid för att söka arbete.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sedvanliga visumregler skall gälla för dem som kommer till Sverige för att söka arbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den som kan dokumentera att han eller hon har fått arbete skall beviljas uppehållstillstånd och arbetstillstånd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbetstillståndet skall anpassas till anställningsavtalets längd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utländska studenter automatiskt skall få arbetstillstånd för feriearbete under studierna och för arbete efter examen i Sverige.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reglerna för arbetskraftsinvandring skall utformas så att asylrätten inte urholkas eller missbrukas.
8. Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur socialförsäkringssystemen skall fungera vid arbetskraftsinvandring.

2003/04:Sf6 av Bo Könberg m.fl. (fp):

4. Riksdagen bör ge regeringen till känna som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall återkomma till riksdagen med en samlad analys av varför antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr ökat

mot Sverige samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att Sverige inte skall fällas i framtiden.

5. Riksdagen bör ge regeringen till känna som sin mening vad i motionen anförs om Sveriges uppgift i det fall konventets förslag om gemensamma regler på asylområdet antas.
6. Riksdagen bör ge regeringen till känna som sin mening vad i motionen anförs om den svenska regeringens uppgift i det asyllagstiftningsarbete som nu pågår på EU-nivå.

2003/04:Sf7 av Mona Jönsson (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Dublinförordningen.

2003/04:Sf8 av Sven Brus m.fl. (kd):

2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till nödvändiga författningsändringar så att flyktningbegreppet vidgas till att omfatta även personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kompetensen vid invandringsmyndigheterna och beslutsunderlaget om situationen i hemländerna för kvinnor respektive homosexuella ses över.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barnets bästa oreserverat skall sättas främst i utlänningsärenden.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om barnperspektivet vid utvisning och avvisning.

Motioner från allmänna motionstiden

2003/04:Sf201 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kontroll av asylsökande och anhöriginvandrare.

2003/04:Sf208 av Sten Tolgfors (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att DNA-prov skall kunna utgöra grund för familjeåterförening, i fall där skriftlig dokumentation saknas eller bedöms ha brister.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att huvudregeln bör vara att utförande av DNA-prov medges för att fastställa grund för återförening, när detta begärs av enskild person.

2003/04:Sf231 av Per Bill (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att möjliggöra en svensk motsvarighet till green card.

2003/04:Sf244 av Jörgen Johansson och Lena Ek (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning för att klargöra rättsläget vid förföljelse på grund av kön som kriterium vid asylansökan.

2003/04:Sf249 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att värna asylrätten i Sverige och Europa.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett vidgat flyktingbegrepp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förändring av utlänningslagstiftningen för att möjliggöra en mer generös tolkning av begreppet humanitära skäl.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förutom klara medicinska vårdbehov även vistelsetid samt integration skall tas i beaktande vid bedömning av humanitära skäl.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att integration och vistelsetid skall tillmätas särskild betydelse i barnärenden.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över bestämmelserna om barnets bästa så att barnkonventionen uppfylls fullt ut även vad gäller asylsökande barn.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att undvika att familjer splittras i samband med förvarstagnning och verkställighet av avvisning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för förebyggande av flykt och återvändande.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återvändandepolitik fullt ut måste respektera den enskildes valfrihet och att konjunkturskäl aldrig får vara orsak till att stimulera flyktingar att återvända.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nödvändigheten av att samordna EU:s medlemsstaters minimi-ansvar på det flyktingpolitiska området.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Dublinkonventionen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att aktivt verka för att korta listan av viseringspliktiga länder.

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att som en unik engångsåtgärd bevilja gömda flyktingar amnesti.

2003/04:Sf253 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, fp, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en lagstiftning för att garantera att påbörjade vårdkedjor för asylsökande inte bryts.

2003/04:Sf254 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, fp, kd, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en amnesti för de flyktingar som vistats i landet 18 månader eller längre.

2003/04:Sf257 av Ulla Hoffmann m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt tillbakavisande av förslag att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fördömande av EU-rådets betraktande av asylrätten som nådegåva och inte en rättighet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare represiva förslag inom området asyl och immigration innan direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagandevillkor antagits.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande i syfte att deras eget val skall vara styrande.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör påkalla omförhandling av familjeåterföreningsdirektivet för att rättigheterna skall överensstämma med vad Europeiska rådet beslutade i Tammerfors.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör inlägga veto mot förslaget till skyddsgrundsdirektiv om inte flyktingkommissariatets vädjan tillgodoses i direktivet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skyddsgrundsdirektivet inte bör antas om det inte omarbetas grundligt för att åstadkomma ett godtagbart skydd för flyktingar och andra skyddsbehövande och som inte strider mot internationella normer om skydd för de mänskliga rättigheterna.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att direktivet om förfarandet för att bevilja och återkalla flyktingstatus måste omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven.
15. Riksdagen begär att regeringen snarast förelägger riksdagen en proposition om mindre restriktiva regler för anhöriginvandringen enligt vad i motionen anförs.
18. Riksdagen begär att regeringen under våren 2004 förelägger riksdagen förslag om sådan ändring av utlänningslagen att välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning blir grund för flyktingstatus enligt vad i motionen anförs.
19. Riksdagen begär att regeringen lägger förslag om sådan ändring av utlänningslagen att den som väntat längre tid än 18 månader på ett lagakraftägande avlägsnandebeslut automatiskt skall beviljas permanent uppehållstillstånd om det inte finns synnerliga skäl som talar däremot.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen i EU bör verka för att korta ned listan över visumpliktiga länder och för att visumkrav inte används för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att den skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism.
22. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum enligt vad i motionen anförs.

2003/04:Sf267 av Solveig Hellquist (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om asylsökande barn som är föremål för utredning inom socialtjänsten.

2003/04:Sf271 av Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den pågående översynen av utlänningslagen omfattas av en ordentlig studie av rättstillämpningen vid humanitära skäl och barnets bästa.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den svenska regeringen i EU verkar för att ytterligare stärka barns rättigheter i asylprocessen.

2003/04:Sf286 av Anita Sidén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om återvändarregeln.

2003/04:Sf293 av Anders Bengtsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ambassaderna via informationskampanjer upplyser om vilka krav som ställs för arbetssökande i Sverige.

2003/04:Sf294 av Axel Darvik (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en immigrationskommitté med uppgift att ta ett helhetsgrepp kring frågor som behöver förändras för att kunna locka fler invånare till Sverige.

2003/04:Sf297 av Gustav Fridolin (mp):

Riksdagen begär att regeringen tillsätter en kommission om flyktingpolitiken i enlighet med intentionerna i motionen.

2003/04:Sf302 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge irakiska flyktingar utbildning som kan vara överförbar vid ett återvändande till hemlandet.
2. Riksdagen begär att regeringen ser över möjligheterna till ekonomiskt stöd för återvändande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om visum för utbytesstudenter från irakiska Kurdistan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utställa resehandlingar.

2003/04:Sf304 av Börje Vestlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ändring i utlänningslagen.

2003/04:Sf313 av Gunnar Nordmark (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att grund för avvisning från Sverige inte föreligger om det innebär att minderårig berövas umgänget med den ena eller båda föräldrarna.

2003/04:Sf328 av Börje Vestlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att familjemedlem i EG-rättens mening bör inkludera sambor och registrerade partner.

2003/04:Sf331 av Maria Larsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att personer utanför EU som har ett bindande arbetserbjudande med en

arbetsgivare i Sverige bör kunna få ett samlat uppehålls- och arbetstillstånd för fem år.

2003/04:Sf337 av Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om besöksvisering för nära anhöriga.

2003/04:Sf341 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett tillfälligt regelverk som ger människor från länder utanför EU som bor i Sverige och har arbete möjlighet att stanna i landet till dess att den parlamentariska utredningen angående arbetskraftsinvandring arbetat färdigt.

2003/04:Sf348 av Anders Bengtsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att göra en ändring i utlänningslagen så att förföljelse på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet ger flyktingstatus enligt Genèvekonventionen.

2003/04:Sf354 av Johan Linander m.fl. (c, fp, v, mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att flyktingbegreppet i utlänningslagen vidgas till att också omfatta förföljelse på grund av kön, sexuell läggning eller könsidentitet.

2003/04:Sf357 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att utlänningslagens portalparagraf skall prioriteras framför samhällsintresset av en reglerad invandring.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvidga kretsen gällande anhöriginvandring.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att svårt sjuka barn skall få uppehållstillstånd av humanitära skäl.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om engångsamnesti för flyktingar som lever gömda.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att bestämmelsen om övriga skyddsbehövande skall användas i betydligt mer generös utsträckning än tidigare.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att könsstympning skall utgöra skäl för att erhålla flyktingskap.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över förslaget angående s.k. humanitärt visum.

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om generösare utfärdande av besöksvisum enligt motionens intentioner.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om medborgarvittne vid avvisning.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att principen om non-refoulement skall vara absolut.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige skall tillämpa en mer generös tolkning av Dublinkonventionen.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om prövning i Sverige för barnfamiljer.

2003/04:Sf365 av Anna Lilliehöök (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om återvändareregeln.

2003/04:Sf375 av Martin Nilsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om uppehållstillstånd för barn.

2003/04:Sf388 av Bo Könberg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öppna Sverige för arbetskraftsinvandring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en mer flexibel lagstiftning i Sverige och EU när det gäller anhöriginvandring.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av anhöriginvandring.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett försörjningsansvar för anhöriginvandring.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en enklare, snabbare och mer generös besöksviseringspolitik.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att asylsökande som fått ett arbete i Sverige skall beviljas uppehållstillstånd på dessa grunder.

2003/04:Sf396 av Birgitta Carlsson m.fl. (c):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör öka möjligheterna till arbetskraftsinvandring.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att man skall kunna ansöka om arbetstillstånd på plats i Sverige.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att människor som har ett arbetserbjudande i Sverige skall få ett arbetstillstånd omgående.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning om reglerna för arbetstillstånd för människor från länder utanför EU/EES.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett enklare och mer effektivt regelverk för asylsökandes möjlighet att få arbetstillstånd.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansökan om anhöriginvandring bör kunna ske i Sverige.

2003/04:Sf403 av Sven Brus m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för en mer generös och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtaganden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka inslaget av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hjälpa kandidatländerna att bygga upp system och kapacitet för att ta emot och hantera asylsökande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige inom EU bör ta initiativ till att visumsystemet ses över samt till en undersökning av hur "nödvisum" till asylsökande skulle fungera.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om problemet med Dublinkonventionen och principen om non-refoulement.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att snarast utarbeta en gemensam definition av flyktingbegreppet inom EU.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lista över "säkra länder" ej skall upprättas.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om EU-medborgares rätt att söka asyl.
16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till nödvändiga författningsändringar så att flyktingbegreppet vidgas till att omfatta även personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kompetensen vid invandringsmyndigheterna och beslutsunderlaget om situationen i hemländerna när det gäller homosexuella respektive kvinnor ses över.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förtydliga begreppet humanitära skäl, som återfinns i utlänningslagen.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett förbättrat och formaliserat återvändandeprogram.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barnets bästa oreserverat skall sättas främst i utlänningsärenden.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om barnperspektivet vid utvisning och avvisning.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning med uppgift att se över ett vidgat regelverk för arbetskraftsinvandring.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvisnings- och avvisningsbeslut som leder till familjesplittning skall inhiberas, såvida synnerliga skäl ej föreligger.
36. Riksdagen beslutar återinföra sista länken-bestämmelsen, i enlighet med vad som anförs i motionen.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett vidgat familjebegrepp i utlänningsärenden.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rutiner och praxis vid svenska ambassader för besöksvisum.

2003/04:So504 av Marita Aronson m.fl. (fp):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över bestämmelserna om barnets bästa så att barnkonventionen uppfylls fullt ut även vad gäller asylsökande barn.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att undvika att familjer splittras i samband med förvarstagning och verkställighet av avvisning.

2003/04:So568 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kartläggning av vilka som får avslag respektive beviljas turistvisum till Sverige, och av vilka skäl.

2003/04:Ub290 av Gunilla Carlsson i Tyresö m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utländska studenters möjlighet att få arbetstillstånd.

2003/04:Ub397 av Hans Backman m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införandet av enklare regler för arbetskraftsinvandring med särskilt fokus på Norrland.

2003/04:Bo253 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad arbetskraftsinvandring för bostadsbyggandet.

2003/04:K416 av Alf Svensson m.fl. (kd):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utveckla en bättre europeisk samordning av asyl- och flyktingpolitiken.

2003/04:K418 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fri rörlighet för EU-medborgare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om EU:s skyddsgrundsdirektiv.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett tilläggsprotokoll till Genèvekonventionen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den svenska lagstiftningen rörande förföljda homosexuella, bisexuella och transpersoner.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation i de länder människor flyr från.

2003/04:K419 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för ökad solidaritet och öppenhet gentemot omvärlden genom den gemensamma asyl- och flyktingpolitiken.

2003/04:Sk401 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utredning om trädgårdsnäringens säsongsmässiga arbetskraftsbehov.

2003/04:Ju447 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om arbetskraftsinvandring.

2003/04:L350 av Kenneth Johansson m.fl. (c):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om implementeringen av riksdagsbeslutet att förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet skall vara giltigt asylskäl.

2003/04:U255 av Rosita Runegrund m.fl. (kd):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett stärkt skydd för personer som riskerar förföljelse på grund av kön.

2003/04:U257 av Joe Frans och Maria Hassan (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs angående stöd till kurder bosatta i Sverige som har för avsikt att återvända till irakiska Kurdistan.

2003/04:U275 av Annelie Enochson m.fl. (kd, fp, c, v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de uiguriska flyktingarna från Kina som har sökt asyl i Sverige får en fristad här.

2003/04:U277 av Hillevi Larsson m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om asylrätt för homo- och bisexuella och transpersoner.